

Upravišтво: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddetek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri pošto-
kovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—,
za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Ju-
trinom« Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Osnovna misel

Odkar zgodovina pomni, niso Angleži nikoli sklenili z nikomur velikodušnega miru z obzirnimi človeškimi pogoji. Tudi v secesijski vojni Američani svojim rodim bratom niso dovolili ugodnih pogojev, smatrajoč jih za osvražene premagance. Popolnoma drugače pa je postopal Bismarck, ko je ponudil mir premagani Avstriji in drugim njenim zaveznikom po bitki pri Sadovi. Surovi Brenov zakon je za Angleže še vedno zgled, ki se ga zmagovalec mora strogo držati. Tudi v sedanjem času, ko ni niti najmanjšega znaka za požar osnih sil, se Anglosasi že bavijo z mislijo, kako bodo postopali kot zmagovalci s premaganimi sovražniki. Nedavno smo priobčili 14 točk, ki predstavljajo načrt za ponižanje in okleščanje Italije, načrt, ki si ga je izmislila blazna domišljija v Ameriki.

V vseh teh anglosaskih načrtih, ki osim državam pač ne vlivajo niti sence strahu, je značilna okoliščina, da Anglija in Amerika ne moreta odpustiti dvema nemaničema, ki sta si upala dvigniti roko proti srečnim lastnikom skoro vsega sveta. S tem je pojasnjen globoki srd Anglosasov napram Nemčiji in Italiji.

Za medenimi, toda podlimi besedami Roosevelta se skriva odločna volja uničiti Italijo politično in gospodarsko in s to željo je prežet do dna svoje duše tudi Churchill, ki grmi, besni, napada in grozi Italiji po načinu apokalipse. Pomaga mu pri tem gospod Eden, čegar sovraštvo proti Italiji je tako pristno, da ga mož ne skuša zakrivati z raznimi krinkami ali s kakršnimi koli licemerstvom. Eden Italijo kratkoročno odklanja. Njega jezi že samo dejstvo, da Italija obstaja. Ta temni puritanec saj na noč in dan o pobiti Italiji in razrušenem Rimu.

Gospoda Edena kači dejstvo, da se je London nekoč imenoval Londinium, Bath, kjer si bo morda nekoč zdravil svojo skr-

nino, pa Aquae Solis. Nad tem dejstvom občuti gospod Eden naravnost telesne muke. Zato lahko ponovimo mišne duše: Anglosasi z nikomur niso sklenili poštenega miru. Ako bi se jim to pot posrečilo, da bi stopili na tla Italije, bo italijanski narod obsojen v gospodarski propad in politično hlapčevstvo. Nihče ga ne bo mogel rešiti te usode. Zmagoviti mir je pridobil, je nagrada za močate narode. Ako kratko označimo tak mir z besedami Duceja, je t omir, ki si ga mora izvojevati Italija, da bo izvršila svojo zgodovinsko poslanstvo, za kar je v vojni že skoro tri desetletja.

Druge izbire ni. Treba se je upirati na okrajinah domovine ali poginiti. Sedaj je Piava na obmorskih mejah Italije. Treba je, da se vsak Italijan zaveda, da je Piava prinesla Vittorio Veneto. Bila bi nečuvna blaznost, ako bi po 30 letih velikih del in visokega čustvovanja Italijani izdali svojo usodo, ravno, ko je treba zbrati vse sile za odločilen sunek. Nagrada za toliko hudih naporov bi se izmaknila, ako bi Italijani ne zbrali vseh svojih sil, ko so došli z občudovanja vrednim pogumom prenašali menjajočo se srečo vojne. Italijani nočejo podležiti in ne bodo nikoli podlegli.

Cudno naključje zgodovine je hotelo, da anglosaski sovražnik ne stega svojih rok po naših obalah s svoje severne domačije, ampak prihaja z onih tistiških obal, kjer še vedno odmeva po pesku napisana beseda: Kartagina. Po vodi so Kartaginci napadli Rim, voda jih je odnesla iz Italije, izginili so zasledovani od rimskih legij. Tudi Kartaginci so bili trgovski narod, ki se je preobrazil bogastva. Izkricali so se v Italijo, borili so se, toda podlegli so. Od Kartagine je ostalo komaj toliko, da sede na kartaginski kamen kak oxfordski filozof in premišlja o minljivosti pomorskih vesil. Rim pa je celinsko mesto, Rim je večna stvarnost.

Izjalovljeni ruski napadi pri Bjelgorodu

Dva sovjetska polka razbita, mnogo ujetnikov, 200 tankov uničenih — Tudi pri Orlu je sovražnik izgubil v zadnjih dveh dneh nad 200 tankov — 212 sovražnih letal sestreljenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 14. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Močni sovjetski protinapadi na področju pri Bjelgorodu so se večer zrušili z največjimi izgubami. Samo v enem odseku sta bila 2 sovražna polka popolnoma razbita in mnogo ujetnikov zajetih. Sovražnik je izgubil v tem odseku tudi večerj zopet nad 200 oklopnih vozil.

Na področju vzhodno in severno od Orla so ojačene sovjetske sile pojele močno napad. Boji, v katerih sovražnik kljub največjim izgubam ni dosegel nobenega uspeha, se trenutno, potem ko so nemška ojačanja prešla v protinapade, še z veliko silovitostjo nadaljujejo. V zadnjih dveh dneh je sovražnik tudi tukaj izgubil nad 200 oklopnih vozil.

Nemško letalstvo je z močnimi silami poseglo v borbe na vzhodni fronti in uničilo številna oklopna vozila ter sestrelilo 212 sovražnih letal.

Na južni Siciliji so nemške in italijanske čete nadalje v težkih bojih z izkrcanimi sovražnimi četami, ki skušajo napadati iz

erte Augusta—Licata naše postojanke na gorovju in južno od Catanii. Nemški in italijanski letalski oddelki so z uspehom nadaljevali svoje neprestane napade proti britansko-amerškemu vojnemu brodomu in transportnemu ladjevju. V Sredozemlju je bilo sestreljenih 34 sovražnih letal.

Oddelki britanskih bombnikov so izvedli v pretekli noči težak terorističen napad proti mestu Aachen. V stanovanjskih okrajih notranjega in starega mesta je bilo povzročeno veliko razdejanie. Mnogo javnih poslopij in kulturnih ustanov je bilo uničenih. Zaseda je bila tudi aachenska stolnica. Prebivalstvo je imelo težke izgube. Pri letalu in odletu ter nad mestom je bilo sestreljenih 21 bombnikov.

Kakor poročajo naknadno, je iz skupne bombnikov, ki je v noči na 13. julija napadla Turin, pri letalu in odletu sestrelila nemška protiletalska obramba 11 širimo-tornih letal.

Nemška bojna letala so v pretekli noči napadla z bombami vseh kalibrov pristanisce in mesto Hull ter vojaško važne ceste ob južni obali Anglije.

Nemški prodor v rusko obrambo

Berlin, 13. jul. Bitka pri Kursku je stopila v odločilno fazo, ker so nemške oklopne čete obkobile in uničile v klinu ob Doncu velik del sil ruskega desnega krila in prekoračili obrambno črto tudi v odseku pri Orlu. O jakosti te ruske obrambne zapore, ki se je vlekla v globino več kakor 30 km, piše v listu »Völkischer Beobachter« vojni dopisnik Schmidt:

»Ko smo prekoračili prvi protitankovski jarek in prva minka polja, smo mislili, da smo že preko najnevarnejšega pasu, toda morali smo se takoj prepričati o nasprotnem. V globini kakih 30 km so Rusi ustvarili obrambni sistem, ki se po svoji jakosti lahko primerja samo z utrd-bami pri Sevastopolju. Pred nami so se vlekli trije veliki protitankovski jarki, globoki 2 do 4 m in široki 10 do 25 m, ozemlje med jarki pa je bilo doslovno posejano z minami. Razen tega so Rusi zakopali v zemljo vse oklopne vozove tako, da so molele iz nje komaj njihove oklopne kupole. Ta sistem so Rusi v velikem obsegu uporabljali še pri Stalingradu. Tako so nerabe tanke uporabili kot male utrube, ki so bile v stalni zvezi s strojnimi gnezdi. Sovražnik je postavil sem tudi na stotine avtomatskih metalcev plamena, ki so začeli delovati po električnem stiku, sproženih iz daljave. Nemški pehotni oddelki so imeli vtis, da jih napadajo velike sovražne sile in so z velikim pogumom napadale točke, odkoder je sikal plamen, v resnici pa na teh mestih ni bilo niti enega ruskega vojaka. Med vsemi temi ovirami je bila najhujša in najnevarnejša ona, ki so jo tvorile tisoči in tisoči min, posejanih po vojnem polju. Vse to je prisililo nemške čete na hudim naporom in krvavem delu, da so odprli vrzeli za motorizirane kolone. Delati so morali pod ognjem topništva in ruskih strojnikiških gnezdi. Bili so te predrabni neprestani boji, da se bila premagana ta obrambna zapora, dočim je bila pregrada južno od Bjelgoroda prekoračena že v dveh dneh bojev.

Sedaj so lahko nemške oklopne kolone svobodno delovale na odprtem polju, kar je omogočilo nemškemu poveljstvu, da je izvršilo enega izmed svojih priljublje-

Naročite se na »Dobro knjigo«!

Osne čete zapletene v trde boje

Občutne izgube sovražnikovega brodomja ob obalah Sicilije

Torpedna letala so potopila 2 velika parnika in 1 rušilec, poškodovala pa 6 križark, 2 torpedovki, 1 veliko trgovsko in 1 manjšo ladjo
Podmornice so potopile 1 velik parnik in 4 rušilce
34 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 14. julija naslednje 1145. vojno poročilo:

Sovražniku, ki svoji ofenzivi stalno do-vaja nove čete, se je posrečilo premagati obalni pas od Licate do Augusta, prodreti proti goratemu delu južnovzhodne Sicilije in približati se ravnini pri Cataniji. Na vsej fronti so italijanske in nemške čete zapletene v trde boje.

Oddelki naših torpednih letal so v nočnih poletih proti obali vzhodne Sicilije potopili 2 parnika velike toneže in 1 rušilec, razen tega so poškodovali 6 križark, med temi eno težko, 2 torpedovki, 1 veliko trgovsko ladjo in neko drugo manjše pomorsko vozilo.

V letalskih spopadih nad otokom so osni lovci sestrelili 11 letal, 12 drugih pa jih je pokončalo topništvo s Sicilije. 4 je bilo topništvo na Sardiniji. 7 torpednih letal pa naše pomorske čete. 14 naših letalcev se ni vrnilo z operacij dneva.

Na srednjem delu Sredozemskega morja je podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Alberta Donata iz Spe-zije potopila parnik 15.000 ton. Neka druga podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Pasqualeja Beltrameja iz Savone je izstrelila salvo torpedov proti oddelku rušilcev, pri čemer sta bila dva zaseda; tretja podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Renata Scandaleja iz Castel Franca v Emiliji je torpedirala rušilec razreda »Jarvis« in rušilec

razreda »Pearl«. Vse štiri omenjene rušilce je treba smatrati za izgubljene.

Podmornica, ki je potopila križarko v akciji, o kateri je poročalo uradno poročilo št. 1143., je bila pod poveljstvom poročnika bojnega broda Arcangella Gilibertija iz Neaplja.

Zrtve naletov na Reggio v Calabriji in na Messina, omenjene v večeršnjem vojnem poročilu, so se dvignile v Reggio na 100 mrtvih in 55 ranjenih, v Messina pa na 76 mrtvih in 2 ranjena.

Težke naloge Anglosasov

Buenos Aires, 13. jul. s. »New York Times« opozarja v članku o splošnem položaju na dejstvo, da prehod »združenih narodov« iz defenzive v ofenzivo po dolgih mesecih borbe ne pomeni že sam na sebi zmage. List dodaja: Navzlic vsem prejšnjim izgubam in navzlic smrtonosnim letalskim napadom, katerim je Nemčija podvržena, je moč Nemčije še tako velika, da bodo morali zavezniki zastaviti vse sile, ako jo počejo obvladati. Japonska postaja vedno močnejša zaradi izkoriščanja osvojitve. Ta sprememba položaja znači, da so združeni narodi potem, ko so se izognili porazu, sešaj pred nalogo uničenja sil Osi. Edina smernica je, da je treba smatrati to nalogo za mnogo težjo in dražjo kakor prvo.

Vera Bolgarije v zmago Osi

Sofija, 14. jul. s. Vojni minister Mihov je obiskal industrijsko središče Sopot, kjer je govoril delavcem. Izrazil je prepričanje v zmago Osi in podčrtal, da bo to tudi zmaga Bolgarije. General Mihov je takole nadaljeval: »Naša vojska ne bo streljala proti onemu, ki nas ne bo napadel, kdor se pa bo drznil dotakniti Bolgarije, bo dobil pekočo lekcijo, kajti Bolgarija je danes močna in silna. Imamo vojsko, ki je po izvežbanosti in oborožitvi enaka izbranim četam držav Osi. Lahko smo gotovi zmage. Za doseg zmage sta potrebna samo potrpežljivost in delo.«

Žalitev dostojanstva človeške kulture

Rim, 13. jul. s. Neki švicarski list komentira mirovne pogoje, ki bi jih Anglosasi naložili Italiji, če bi podpisala svoj konec, kapitulacijo. List priznava, da so vse klavzule razumljive, razen ene, in sicer one o pouku, ki naj bi bila popolnoma nespametna. Dovolimo si pripombo švicarskemu listu, da ta pogoj nikakor ni absurd. Znano je, da že dolgo govorijo v Zedinjenih državah o reformi pouka, ki naj se izvede v državah Osi in s katerim naj bi se za vedno mlade generacije osvobodile fašistične in narodno-socialistične doktri-

Hudi udarci Američanom na Pacifiku

Pred novimi velikimi spopadi japonske in ameriške vojne mornarice

Tokio, 13. jul. s. Mornariški dopisnik agencije »Domei« poroča, da so velike letalske bitke nad južnopacifičnim Pacifikom samo uvod v pomorski spopad za obvladanje morja na tem področju. Bitka v zalivu Kuie v noči od 4. na 5. julij in bitka pri Kolombagari dne 12. julija, ko je brodomje japonskih rušilcev zadalo hude izgube Američanom, se lahko smatrata za pričetek hujšega spopada. Izgube severno-ameriških sil so same po sebi v pr.d japonski moči na tem področju. Čeprav uporabljajo Zedinjene države večje pomorske sile, je japonska mornarica s svojim nadzorovanjem sposobna, da napade sovražne eskadre iznenada in zada hude izgube z razmeroma majhnimi silami. V nočni bitki v zalivu Kule je brodomje japonskih rušilcev naglo potopilo 6 ameriških bojnih ladij, med njimi kržarki tipa »San-tele« in »Elena« ter rušilec tipa »Stronge«. Severno od Kolombagari je v spopadu z ameriško eskadro potopila dve ladji, eno zažgala, četrto pa poglala v beg. Razen tega so japonska letala 11. julija nad Novo Georgijo sestrelila 24 ameriških letal izmed 40, ki so se dvignili, da bi šla nasproti japonskim napadom.

Poročajo tudi, da trije Američani zaradi klimatičnih razmer, zlasti zaradi malarije, izkrcanja ameriških sil na Salamonskih otokih od 30. junija dalje so samo nadaljevanje splošnega prizadevanja Amerike od preteklega poletja, da je dosegla japonske na južnopacifičnem Pacifiku. Razlogi, ki silijo Američane k dosegu premoci na morju, so:

1. Američani hočejo prodreti v japonske črte južnega Pacifika med vzhodno Novo Gvinejo in Rabaulom na Novi Britaniji, kar je mogoče doseči samo z obvladovanjem morja za hrbtom.

2. Američani dobro vedo, da bi bil kakršnekoli uspeh tega prodiranja samo začasen uspeh, zaradi česar potrebujejo za utrditev te prednosti česar oporišča, ki bi jim omogočile velikopoteznejšo kampanjo proti japonskim silam.

3. Premoci na morju je absolutno potrebna za vzdrževanje oskrbovanja. Stalni spopadi pri Salamonskih otokih naj bi s silo privedli do odločilne pomorske bitke med japonskimi in ameriškimi pomorskimi silami. Lahko se trdi, da se je pomorska bitka že pričela in da so Američani utrpeli že hude izgube.

Roosevelt daje Giraudu prednost pred De Gaullem

Buenos Aires, 14. jul. s. Aoda Garmick se bavi v uvodniku lista »New York Times« z Rooseveltovimi izjavami, katere je podal v petek o položaju Francije, ter piše,

ne. Govorijo o profesorjih in učiteljih, ki naj bi, vešči obeh jezikov, »ozdravili« italijanske in nemško mladino s poučevanjem nove demokratične besede Roosevelta. »Novi pouk vključuje seveda revizijo zlasti zgodovinskih knjig, da bi se italijanska mladina enkrat za vselej osvobodila vznemirljivih spominov iz preteklosti. Zgodovina Rima naj bi se reducirala do skrajnosti ali potvorila, kar je še hujše. Za ozdravitev od cenzurizma je treba zopet ubiti Cezarja ali ga očrniti. Tako bi italijanska mladina bodočnosti brez rimskih in prepovedovskih domotožij predstavljala krotko udomačeno čredo, ki bi bila bi v službi nesmrtnih načel največjega preroka Roosevelta.

Bukarešta, 13. jul. s. List »Porunca Vremii« komentira mirovne pogoje, ki bi jih sovražnik rad naložil Italiji v primeru poraza, in se bavi zlasti z zadnjima dvema točkama, ki ju označuje za gorostasne, saj gre za odpravo številnih univerz in klasičnega pouka, da se italijanska mladina v bodočnosti ne bi mogla več navdihovati ob veličini Rima. Glede tega piše list: V tem je tolika duhovna propalost, da kar dvomimo o pameti tistih, ki so to zamislili. Slavne univerze v Padovi, Bologni, Rimu, ki že stoletja izžarevajo v svet lebe resnice in lepote, naj bi se zaprle iz razlogov malenkostnih računov, ki jih narekuje nizko ljubosumnje. Bodoče italijanske generacije naj bi ne smele več čitati Tacita, Cicerona, Cezarja, Tita Livija, Virgila, Horacija in drugih nesmrtnih zastopnikov latinskega genija. To so metode, ki želijo samo dostojanstvo človeške kulture.

Smrt sanitetnega generala Porcellinisa

Neapelj, 13. jul. s. V bolnišnici »23. marec« je umrl po kratki bolezni 57 let stari general zdravnik prof. Carlo De Porcellinis, uvažen higienik, šef sanitetnega inpektorata 10. armadnega zbora.

Senator Francesco Rossi umrl

Fossombrone, 13. jul. s. Davi je umrl senator Francesco Rossi. Rojen je bil v Fossombronu, pokrajina Pesaro, 1. februarja l. 1868. L. 1890 je prišel v pokrajinsko upravo notranjega ministrstva in je postal l. 1922 prefekt. V juniju 1922. leta je bil poslan kot generalni inpektor k prefekturi v Bologno, naslednjega julija pa je bil imenovan za prefekta v Cremoni, kjer je ostal do upokojitve v aprilu leta 1929. V avgustu t. l. je bil imenovan za predstojnika te pokrajine, po svečani izvolitvi fašističnih hierarhov. Zazemal je številna visoka javna mesta. L. 1939. je bil imenovan za senatorja.

Argentina pred usodnimi odločitvami

Buenos Aires, 13. jul. s. Argentinska vlada je podala izjavo, ki kaže, da se zunanja politika Argentine verjetno usmerja po zunanji politiki ostalih ameriških narodov. Odgovarjajoč na neko pismo dr. Buanija, predsednika medameriške komisije za politično obrambo, je argentinski zunanji minister admiral Storni zatrdil, da je argentinska vlada resno zainteresana pri vprašanju prispevanja Argentine k varnosti kontinenta in da je argentinska vlada že podvela ukrepe za prepreževanje radiobrožajnega obveščanja. Nadalje je izjavil, da želi vlada prilagoditi svoje sodelovanje in še v ta namen imenovala pooblaščenega ministra Guillerma de Achavala za argentinskega delegata v omenjeni komisiji, katere stalni sedež je v Montevideu. Pristavil je, da se bosta proutili l. in 17. klavzula sklepov kongresa v Rio de Janeiro. Zadnja se tiče nasprotnega udeleževanja, ki je nevarno za varnost Amerike, dočim priporoča prva prekinitev diplomatskih odnosov s silami trojnega pakta. Če se bo sklenilo, da se 17. klavzula ne more uporabiti brez izvajanja prve klavzule, je pričakovati, da se bodo prekinili diplomatski odnosi s silami Osi.

Argentina pred usodnimi odločitvami

Buenos Aires, 13. jul. s. Argentinska vlada je podala izjavo, ki kaže, da se zunanja politika Argentine verjetno usmerja po zunanji politiki ostalih ameriških narodov. Odgovarjajoč na neko pismo dr. Buanija, predsednika medameriške komisije za politično obrambo, je argentinski zunanji minister admiral Storni zatrdil, da je argentinska vlada resno zainteresana pri vprašanju prispevanja Argentine k varnosti kontinenta in da je argentinska vlada že podvela ukrepe za prepreževanje radiobrožajnega obveščanja. Nadalje je izjavil, da želi vlada prilagoditi svoje sodelovanje in še v ta namen imenovala pooblaščenega ministra Guillerma de Achavala za argentinskega delegata v omenjeni komisiji, katere stalni sedež je v Montevideu. Pristavil je, da se bosta proutili l. in 17. klavzula sklepov kongresa v Rio de Janeiro. Zadnja se tiče nasprotnega udeleževanja, ki je nevarno za varnost Amerike, dočim priporoča prva prekinitev diplomatskih odnosov s silami trojnega pakta. Če se bo sklenilo, da se 17. klavzula ne more uporabiti brez izvajanja prve klavzule, je pričakovati, da se bodo prekinili diplomatski odnosi s silami Osi.

Filov o skrbi bulgarske vlade za Makedonijo

Sofija, 13. jul. s. Min. predsednik Filov je takoj po povratku v Sofijo s potovanja po Makedoniji izjavil novinarjem, da bo makedonsko področje deležno največje skrbi vlade glede gospodarskega in kulturnega razvoja. Predsednik je poveljeval visoki patriotizem Makedoncev, ki ga je imel priliko ugotoviti povsod med svojimi obiskom.

naskočil bok nemško-rumunske oklopne

Napad na Sicilijo brez vpliva na rusko bojišče

Stalin ne smatra vpadu na Sicilijo kot nadomestilo za „drugo fronto“

Berlin, 14. jul. Skopi odmev, da ne rečemo naravnost ledena brezbratnost, ki jo je v Moskvi deležno od prvega dne dalje zavezniško podjetje proti Siciliji, traja še vedno dalje, čeprav trdijo Anglosasi, da so zabeležili dovolj zanimivih uspehov. Stalinovo zapetost smatrajo v Berlinu za pomembno, zlasti, ker se lahko tolmači kot od tovanje dvoma nad uspehom anglosaškega podviga. Jasno je, da Stalin za svojo osebo ne verjame, da bi se iz napada na Sicilijo rodilo bogve kaj. Zato je naročil ruski propagandi, naj se s siciliskim podjetjem bavi samo mimogrede v podrejenem obsegu, s čimer bi se razločno pokazalo, da v Moskvi anglosaške akcije ne smatrajo za pravi vdor in da zaradi tega ni treba pregledati buditi prevelikih nad ruske javnosti.

V Moskvi torej siciliskega podjetja ne smatrajo za sposobnega, da bi prineslo Rusom olajšanje na fronti s tem, da bi prisililo nemško poveljništvo, naj odtegne z vzhoda znatne množice ljudi ter znatne količine bojnih sredstev, zlasti letalstva. O tem pišejo nemški listi zelo obsirno. »Frankfurter Zeitung« pravi, da je za Nemčijo še vedno najvažnejša borba na vzhodni fronti, in ako so zavezniški z napadom na Sicilijo nameravali prisiliti nemške vojaške oblasti, da odtegnejo sile z vzhodne fronte, se jim ta namen nikakor ni posrežil. »Nachtausgabe« poudarja s svoje strani, da je bistvo vprašanja v tem, ali se bo anglosaškemu podjetju posrečilo vplivati na položaj na vzhodni fronti. List pravi, da se to ne bo zgodilo in da se Anglosasi tega še sami zavedajo. Niti borba za Sicilijo niti kakšni drugi sovražni podvigi ne bodo imeli vpliva na vzhodno fronto. To dokazuje, kako ogromna je danes moč Nemčije in kako naglo je nemška vojska premagala posledice nesreče pri Stalingradu v pretekli zimi. To očitvarje moči je popolnoma prevzelo načrte ruskega vrhovnega poveljništva, posredno pa bo vplivalo tudi na strateške načrte Anglosasov. Angleži in Američani se morajo zavedati, da bi tudi v primeru popolnega uspeha na Siciliji, morali podve-

ti še kaj važnejšega, ako bi hoteli doseči svoj namen, da namreč občutno olajšajo ruski položaj na vzhodni fronti. Moskva govori v zvezi s tem o vsaj 50 divizijah, ki bi morale biti odtegnjene z nemške fronte na vzhodu. Tega pa sovražnik, naglašajo »Nachtausgabe«, ne bo nikoli dosegel niti z borbo na Siciliji niti z izkrcanjem na kakršnikoli drugi točki in v kakršnemkoli obsegu. Zavezniško poveljništvo bo prisiljeno podvzeti vsaj eno akcijo velikega obsega, bodisi, da bi neposredno pomagalo Rusom, bodisi zato, ker Angleži in Američani že uvidevajo, da dela čas v prid osim državam. Zato je verjetno, da bodo Anglija in Zedinjene države v tej fazi vojne poskušale še kak zelo velik podvig, za katerega bodo porabile vse rezerve, ki jih imajo na razpolago. Vse kaže, da bodo izigrale le nekoliko kart, morda dve ali tri, pri čemer bodo pa na vsako stavile čim večji znesek. To je tudi po vsej verjetnosti vzrok, zakaj je prišel v Anglijo ameriški vojni minister Stimson. Njegova naloga je, da poganja izvršitev novih načrtov in pospeši operacije. (Il Piccolo.)

Stockholm, 13. jul. s. Uvodnik lista »Dagens Post« piše v članku znanega pisatelja političnih ved Rudgeria Essena: Sovražnik je na italijanskih tleh, Italijanski narod, ki je bil vedno podoben, bo pokazal svetu, česa je sposoben. Ne bodo ga lahko uklonili Zadržanje italijanskega naroda med sankcijami je že dokazalo, kakšne rezerve junake odločnosti in volje po žrtvovanju ima ta narod, ki je močan in kultiviran. Kadar gre za njegovo narodno bodočnost. Položaj je vedno isti: zavezniški ne morejo zmagati v vojni, če ne porazijo sil Osi na njih ozemlju, to je v Evropi. Če v tem ne bodo uspehi, bodo izgubili vojno. Vdor v Sicilijo, to gigantsko tveganje, je prvo konkretno priznanje nasprotnika glede neobhodnosti te teze.

Ankara, 13. jul. s. »Tasvir Efkak« meni, da je političen pomen izkrcanja na Siciliji večji kakor vojaški, v kolikor ustvarja strnjeno italijansko ljudstvo za obrambo svoje narodne edinstva in integritete svojega ozemlja.

Gospodarska propast Irana in Egipta

Velike težkoče v prehrani, naraščajoča inflacija

Ankara, 14. jul. s. Daveča anglosaškoameriška politika v vzhodnih državah se vedno bolj stopnjuje in povzroča največje nezadovoljstvo in najhujše posledice v gospodarstvu držav, ki morajo prenašati hegemonijo Angležev in Američanov v izkoriščanju teh področij. Po vesteh iz Irana in Egipta se prikazuje položaj v teh dveh državah kot najbolj trden, toda emisarji Londona in Washingtona pritiskajo z vsemi sredstvi od ustrahovanja do laskanja na krajevne vlade.

Glede Irana, ki je sedaj popolnoma pod ameriškim vplivom, je znano, da je v najhujši krizi inflacije, ki si jo lahko predstavljamo, čeprav so posege vmes Zedinjene države, da bi odstranile krizo, ki jo so same povzročile, s 5 milijoni realov v srebru za kritje denarnega obtoka. Ta smešen poseg z učinkom kaplje vode v puščavi je močno razočaral parlamentarne

kroge, ki obžalujejo pošiljatev, smatrajoč jo za popolnoma nezadostno ne samo za prehrano, temveč tudi za olajšanje inflacije. Ti krogi javno obtožujejo iransko vladu, da se je pustila za nos voditi od Američanov, ki so si osvojili polno oblast za sanacijo države.

Glede Egipta položaj ni nič manj razveseljiv. Zetev bombaža je bila za polovico manjša kakor lani in za 70% pod povprečjem predvojnega časa. Organizacije pridelovalcev bombaža so opozorile na to vladu in ji predložile nepopravljivo škodo, ki jo bo Egipt utrpel, ker so Anglosasi vsilili zmanjšanje pridelovanja bombaža v prid večje žitne proizvodnje. Ta ukrep, ki prizadeva katastrofalno kmeti in koristi samo Angležem in Američanom za oskrbovanje njihovih čet, bo končno izval najhujšo gospodarsko krizo v zgodovini modernega Egipta.

Rejcem goveje živine

Tudi tisti, ki imajo samo eno ali dvoje živinčet, morajo oddati 30 % vse prijavljene teže goveje živine

Ljubljanski komisinar Preveda obvešča vse rejce goveje živine po mestni in v njegovo področje spadajočih okoljskih občinah o oddaji živine za Prevod v letu 1943/4 o naslednjem:

Po novi uredbi o prijavi in zapori goveje živine (»Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 44, z dne 2. junija t. l.) morajo tudi rejci, ki imajo samo eno ali dve glavi goveje živine, oddati 30 % od vse prijavljene teže svoje goveje živine. Zato bodo morali ti rejci Prevodu oddati vsa teleta. Če pa bi krava ne imela teleta, se morajo trije ali štiri rejci dogovoriti tako, da bodo dali za Prevod vsi skupaj eno odraslo žival in z njo krili obvezo za Prevod vseh treh ali štirih rejcev.

V kratkem dobi vse rejci od pristojnih občin odloke, koliko žive teže so obvezani oddati Prevodu za leto 1943/4 na podlagi pri zadnjem popisu prijavljene teže. Svetujemo tistim rejcem, ki bodo morali oddati manjše teže, da te oddaje opravijo kolikor je mogoče naglo in čimprej, tako da jim ob koncu obvezne dobe ne bo treba pošiljati strogih pozivov za oddajo. Kdor ima pa živino za oddajo Prevodu že pripravljeno, lahko oddajo takoj naznanj v kmetijskem oddelku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski ulici št. 2 ali pa pri pristojni okoljski občini.

Vsa teleta, ki jih rejci namestijo oddati Prevodu, morajo biti iz občin poslana z rdečim pozivnim in potnim listom mestni klavnic v Ljubljano vsako sredo ob 10. dopoldne. To velja za občine Ljubljana Log, Brezovica, Dobrova, Jezica, Polje, Dobrunj, Rudnik, Zelimlje, Ig in Tomišelj.

Zaradi natančnega pregleda starj goveje živine bodo rejci po novi uredbi morali takoj od dneva popisa živine dalje v 10 dneh Prevodu s posredovanjem pristojnih občin javljati vsako spremembo stanja goveje živine, torej teltive, pogine (s priloženim živinčadnim potrdilom), prodaje, nakupe, skratka vse spremembe števila goveje živine.

Po čl. 8. nove uredbe o prijavi in zapori goveje živine je prepovedan siehnen odgon goveje živine iz občin brez odobritve občinskega preskrbovalnega urada. Ta urad pa sme prodajo živine dovoliti šele takrat, kadar se je po pristojnem komisinarju Prevoda prepričal, da je prodajalec Prevodu za tekoče leto že oddal vso predpisano težo. To se bo praktično izvajalo tako, da bodo občine v seznam zapisale obvezo prodajalca, da bo takoj ob prvem pozivu Prevoda ali občine oddal vso predpisano težo goveje živine za Prevod. Na podlagi te pismene obveze prodajalca sme občina šele dati živinski potni list. V takih primerih, kjer ima prodajalec malo živine, pa bi zaradi njene prodaje ne mogel kasneje kriti obvezne oddaje, se mora občini obvezati kupec, da bo on Prevodu oddal 30 % prijavljene teže kupljene živali za račun prodajalca.

Živinske potne liste za prodajo goveje živine na področju ljubljanske občine izdaja mestna klavnica, toda samo na pod-

lagi pismenega dovoljenja komisinarja Prevoda, ki se rejce pri njem obveže, da bo na prvi poziv oddal vso predpisano težo za Prevod. Komisinar Prevoda uraduje v kmetijskem oddelku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski (prej Knaflijevi) ulici št. 2.

V okoljskih občinah dobe rejci živinske potne liste pri svojih občinah enako samo na podlagi pismenih obvez za oddajo Prevodu.

Opozarjamo vse rejce goveje živine, naj pri pristojnih občinah v redu naznanjajo vse spremembe v stanju goveje živine, ker člen 9 te uredbe za njene kršitelje predpisuje kazni od 500 do 5.000 lir ali zapor do dveh mesecev.

Vse rejce goveje živine, ki popisa do danes še niso napravili, poziva mestni kmetijski odsek, naj v izogib strogih določenih kazni naznanijo število in težo goveje živine najkasneje do vključene sobote 17. t. m. pri kmetijskem oddelku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski (prej Knaflijevi) ulici št. 2. Če bo po tem roku ugotovljeno, da imajo rejci neprijavljeno živino, bo proti njim postopano po uredbi Visokega Komisariata o prijavi in zapori živine, ki je objavljena v »Službenem listu« kos 44 dne 2. junija t. l.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik šteje 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všeto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.20 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lire za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina sojena 19 lire za kg; mast 17 lire za kg.
3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko sklaščena trgovca v Ljubljani 33.60 lire za sto; mehki roblanci (žamane) približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lire za sto; trda razžagana drva 40 lire za sto; enotne milo, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Izročitev nagrad

zmagovalcem v tekmah dela

Tiskovni urad pokrajinskega Dopolavora objavlja:

V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri bodo v sežu pokrajinskega Dopolavora na Taboru izročene nagrade zmagovalcem v tekmah dela. Prvi trije klasičarji v vseh posameznih natečajih naj se zaradi tega ob navedeni uri na določenem kraju zberejo.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Četrtek, 15. jul., ob 19.: Nevesta s krono. Red Četrtek.
Petek, 16. jul., ob 10.: Mali lord. Zaključena predstava za GILL.
Sobota, 17. julija, ob 19.: Nevesta s krono. Red A.

A. Strindberg: »Nevesta s krono«. Drama v petih dejanjih. Snov zgodbe obravnava sovraštvo med dvema dalnarskima hišama, katerih ljubeca se potomca postane žrtvi tega sovraštva. Jedro igre je boj dobrega in zlega v človeku. Osebe: Mats - Jan, Kersti - Šarčeva, Kerstina mati - Kraljeva, Kerstin oče - Potokar, Kerstin ded - Gale; Brita, Matsova sestra - Danilova, Matsova ded - Cesar, stara mati - Starčeva, oče - Presetnik, mati - Gabrijelčeva, Ana - Slardova, župan M. Skrbinec, pastor - Nakrst, Povodni mož - Debevec, Babica - Rakarjeva, ribič - Kosič, Režiser: C. Debevec, scenjska glasba: A. Balatka, vodi B. Adamič, dekoracije: V. Skružny.

Zadnja nedelja v Drami. Nedelja 18. t. m. je zadnja nedelja pred sklepom dramske sezone. Glede na to, da bi imeli vsi tisti gledalški poslušniki ki med tednom nima časa za obisk predstav, možnost »idee« izvede posebno uspehih, je na nedeljski »sposredu« pomeni ob 15. uri: Ljube Prenereje »Komedija« Veliki moze, zvečer ob 19. uri pa Strindbergova pravljica drama »Nevesta s krono«.

OPERA

Četrtek, 15. jul., ob 19.: Tiha voda. Red A. Petek, 16. jul., ob 19.: Prodana nevesta. Red Četrtek.
Sobota, 17. julija, ob 19.: Madame Butterfly. Red B.
Nedelja, 18. julija, ob 19.: Mrtve oči. Izven. Cene od 28 L navzdol.

G. Patri: »Tiha voda«. Opereta v treh dejanjih, ki se vršijo v forentinskem predmestju. Osebe: Uliks, kočijaž - Zupan, Roza njegova žena - Poličeva, Anja, njuna hči - Mlejnirka, Ida, hči - Sritarjeva, Cecchino, mizar - Kristandić, Stinchi, konjski hlapec - M. Sancia, Alfred, elegantni mladenc - B. Sancia, Hasdrubal, advokat - Anžlovar, Briganti, reporter - Rus, Dirigent; R. Simoniti, režiser in koreograf; inž. P. Golovin.

Abonente reda Četrtek opozarjamo, da bodo imeli v tekočem tednu dve predstavi in sicer drevi v Drami Strindbergovo »Nevesta s krono«, jutri v petek pa (izjemoma zaradi bližnjega škopa sezone) v Operi Smetanovo »Prodano nevesto«.

Gostovanje Zlate Gjurgjenčeve, za vse abonmaje. Uprava Državnega gledališča je nastavila kot zadnje »abonementno« predstavo operne sezone Pucinijsko »Madame Butterfly« z Zato Gjurgjenčev v naslovni partiji v spored. To gostovanje bo brez dvoma zadovoljilo željo abonentov, ki bodo radi po daljšem premoru pozdravili priljubljeno umetnico na deskah našega odra v partiji s katero je žela vedno pri velik uspehi.

Iz Hrvaške

Budin Miroslav t. Iz Ban Luke smo prejeli žalostno vest, da je tamkaj v 47. letu starosti po kratki bolezi umrl gosp. Miroslav Budin, po rodu iz Mnteslina pri Gorizli ter bivši posestnik istatam. Pokojni se je pred leti naselil v Mariboru, odkoder je leta 1941. odpotoval z družino v Banjsko. Bil je zelo dober in značilen in priljubljen. Težavne razmere, ki so ga doletele, so mu skrajšale življenje. Umrl je dne 4. julija in 6. julija je bil v Banjski pokopani na rimsko-katoliškem pokopališču Zupaška vloga z nepreskrbljenim s n kom - Naj bo blagomu pokojniku lihok po čitke daleč od njegovega rojstnega kraja. Svojem izreksmo naše iskreno sožalje.

Tretja letalska modelarska šola je bila v nedeljo odprta v Zagrebu. Otvoritev nove šole je zgovoren dokaz, da je za gradnjo letal med mladino vedno večje zanimanje.

Sljarska razstava v Osijeku. Kulturni urad nemške narodnostne skupine na Hrvaškem je ob priliki stotega rojstnega dne slavonskega slikarja Adolfa Waldingerja priredil v hotelu »Velebit« v Osijeku razstavo mojstrovih del in slik njegovega učitelja Huga Hötzendorffa. Razstava je bila odprta 11. julija.

Iz Srbije

Umrla je v Požarevcu v starosti 75 let gospa Marija Gostinčarjeva, roj. Kordić, vdova po šolskem upravitelju. K večnemu počitku so jo spremili na veliki četrtek vsi Slovenci iz tukajšnje kolonije in več domačinov. Za njo žalujejo sin, ki živi v Ljubljani, hčerka, snaha, zet in vnuki. Naj mirno počiva v gostoljubni zemlji!

Zbirka za zimsko pomoč je po poročilih iz Beograda letos vrgla 2.114.342 din naproti 961.390 din v prejšnjem letu. Letos nabrani znesek se je torej dvignil za 120 odstotkov. Pri zbirki je udeleževih 643 ljudi, tako da odpade na vsakega 3289 din. Edinice nemške vojske in policije pa so še posebej zbrale 4.826.814 din.

Hudi viharji v Bački. Poročali smo že, da so na Madžarskem divjali hudi viharji z nevihtami. Tudi Bačko so močno prizadeli. Ponekod je padala kakor jajce debela toča. Viharji so tako silni da rujejo iz zemlje močna drevesa. Zlasti velika škoda je po sadovnjakih, na žitu pa se ne pozna tako hudo.

Novo znamenje v Črni gori. Italijanski guverner v Črni gori je izdal štiri znamenke. Prvi dve imata vrednost 50 in 15 centesimov ter predstavljata pokrajinske silke črne gore. Upodobljena sta dva motiva, katara opeva Njegoš v svojem »Gorskem venecu«. Dve nadaljnji znamenki sta še v natisku ter bosta imeli ceno 2 in 50 lir. Ti dve znamenki se bosta uporabljali izključno za značilni poštni promet.

Naročite se na „DOBRO KNJIGO“!

V zbirki »DOBRA KNJIGA« bo izšel te dni roman »VZHOD IN ZAPAD«. Tudi našemu občinstvu že znana pisateljica Pearl S. Buck riše v njem na primeru mlade Kitajke borbo dveh svetov v sodobni Kitajski.

Sredi avgusta bo izšlo delo slavnega zdravnika Paula de Kruifa, ki pripoveduje v knjigi »BOECI PROTI SMRTI« življensko usodo nekaterih mojstrov medicinske vede.

V septembru bo sledil roman »POKOJNI MATIJA PASCAL«, ki ga je napisal Luigi Pirandello, svetovno znani italijanski dramatik in pisatelj.

Naročite se na »DOBRO KNJIGO«, če še niste naročeni! V zbirki izide vsak mesec en roman, mesečna naročnina pa znaša:

a) za naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovine«, 10.— lir, za broširano in 20.— lir za vezano knjigo;

b) za ostale naročnike 11.— lir za broširano in 22.— lir za vezano knjigo.

Naročnike sprejema v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni, v Novem mestu podružnica »Jutra«, od drugod pa naj se naročniki javijo po pošti na naslov: Uprava »Jutra«, Ljubljana, Pucinijska 5.

Gospodarstvo

Pomen hrastovega žira

za prehrano perutnine

Na pobudo hrvaškega ministra za narodno gospodarstvo prof. dr. inž. Balena je bila na Hrvaškem sproženo vprašanje izkoriščanja hrastovega žira za prehrano perutnine. Po ugotovitvah strokovnjakov se z uporabo hrastovega žira lahko znatno razširi osnova hrvaškega perutninarstva, kar je važno tudi zaradi tega, ker je pričakovati, da bo letos mnogo hrastovega žira in se z uporabo tega žira za prehrano kokoši preko žme lahko prištedijo znatne količine žita.

Hrvaški listi dajejo sedaj navodila, kako se uporabljati hrastov žir za prehrano perutnine. Ta navodila opozarjajo, da je treba raznovrstno krmo rastlinskega in živalskega izvora pri prehrani perutnine pravilno kombinirati, pri čemer je treba paziti, da dobi perutnina eno tretjino do polovice dnevnega obroka v močni krmi, kakor je znata krma. Za ostanek obroka pa se lahko uporablja druga krma. Decela pogrešno je krmljenje perutnine samo z znatno krmo. Takla enostranska prehrana je škodljiva in je vrh tega mnogo dražja, v današnjih vojnih časih, ko je treba štediti z žitom, pa je zlasti neumestna. Za prehrano perutnine in živine sploh se sme v današnjih časih uporabiti le ono žito, ki ni uporabno za človeško prehrano. Da pa se razširi osnova za krmljenje perutnine naj se uporablja hrastov žir.

Krmljenje s hrastovim žirom je že znano pri pitanju gos in puranov, medtem ko se za krmljenje perutnine hrastov žir doslej ni uporabljal. Praktične preizkušnje pa so pokazale, da se da hrastov žir enako koristno uporabljati za prehrano kokoši. Poizkusi so pokazali, da je treba krmi za perutnino pravilno primestati žir, ki je za prehrano zelo koristen. Ko se perutnina navadi na mešanico hrastovega žira z drugo krmo, se lahko uporablja za krmljenje sam žir. Prehrana z žirom, ni škodljiva za zdravje perutnine in se perutnina, hranjena z žirom, lepo razvija. Hrvaški listi pozivajo prebivalstvo, naj zbira hrastov žir in si napravi zalogo močne krme za zimsko prehrano perutnine. Zbrani žir je treba skupaj z lusko dobro posušiti v krušni peč, nakar se shran na podstrešju v tanki plasti. Pozni, se žir, namenjen za prehrano kokoši, zmelje v zdrob, bodisi v ročnem mlinu ali pa se stlačje v stopah. Zdrob iz žira se nato popari z vročo vodo ter se v mešanici z drugo krmo daje perutni in, ki se na to krmo hitro navadi, nakar uživa tudi žirov zdrob v suhem stanju. Z uporabo hrastovega žira bo omogočeno prehraniti preko žime brez večje uprabe žita znatno število perutnine.

Gospodarske vesti

Takse na fakturah, izvrstjočih iz Kraljevine. Na vprašanje glede taksiranja faktur, ki prihajajo iz starih pokrajin Kraljevine, je prejel Pokrajinska zveza delodajalcev od Visokega komisariata naslednje pojasnilo: Pokrajinska zveza delodajalcev nam je predložila umestnost, da se izdajo pojasnila k čl. 22. naredbi z dne 8. februarja 1943-XXI št. 16 glede takse zavezanosti inozemskih faktur. Z ozirom na to potrebujemo, da so zavezane, lažju te takse samo fakture, izdane v državah izven Kraljevine Italije, ker se na fakture, izdane v Italiji, plača predpisana taksa ob izdaji. Naravno je, da morajo priznati ugotoviti, če so te fakture v resnici in pravilno taksirane, ker jih sicer zadenejo po zakonu predvidene kazni. Kar se tiče davka na dohodek (imposta sull'entrata), ki se v Kraljevini v mnogih primerih izbira od prometa v državi sami s kolikovanjem v višni 2% vrednosti, je pomisliti, da ne velja za Ljubljansko pokrajino. Zato prodaje, izvršene v Kraljevini pri blagu, namenjenem za Ljubljansko pokrajino, niso zavezane plačilu omenjenega davka. To blago pa je podvrženo ob vetupu v Ljubljansko pokrajino prometnemu davku v isti izmeri, kakor ustrežajoče blago notranje proizvodnje po različnih stopnjah, ki jih predvideva veljavna tarifa. Za blago, ki prej ni bilo podvrženo tej dajatvi in je navedeno v tabeli »C«, priloženi naredbi z dne 29. decembra 1942-XXI št. 260, se plača ob vetupu iz Kraljevine v Ljubljansko pokrajino davek v iznosu 2%.

Rok za ponovno vložitev tožb na upravno sodišče. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je, kakor smo že poročali, izdal naredbi, s katero se vzpostavljajo s sedežem v Ljubljani upravno sodišče, ki je prej imelo sedež v Celju. To sodišče je pristojno odločati po prejšnjih zakonih o tožbah zopet akte upravnih oblastev in akte samoupravnih oblastev v Ljubljanski pokrajini. Naredba je stopila v veljavo 1. junija t. l. Po čl. 4. te naredbi je upravno sodišče pristojno odločati o tožbah, ki so bile na dan 6. aprila 1941 že vložene, če se tičejo javnih oblastev in javnih naprav v Ljubljanski pokrajini. Te tožbe pa se morajo obnoviti v dveh mesecih od uveljavitelja te naredbi, t. j. do 1. avgusta t. l., sicer veljajo za

umaknjene in dobi izpodbijani upravni akti izvršnost. Prav tako se morajo do tega roka (1. avgusta t. l.) vložiti pri tem sodišču tožbe zoper uradne akte, izpodbitne pred upravnim sodiščem, za katere izpodbijni rok 6. aprila 1941 še ni potekel in glede katerih je rok začel teči v času od 6. aprila 1941 do 1. junija t. l., ko je stopila v veljavo naredba ob vzpostavitvi upravnega sodišča. Ker upravno sodišče stvarno še ne posluje, naj se tožbe vlagajo po pošti na povratni receptis.

Italijansko sodelovanje pri izgraditvi španske industrije celuloze. Svojčas smo poročali, da je bila s sodelovanjem znane italijanske tvornice umetne svile Snie Viscose ustanovljena v Španiji družba za proizvodnjo celuloze Sniece. Tvornico v severni Španiji (Tortelavega) so že dogradili in bo s sodelovanjem italijanskih strokovnjakov pričela v septembru s proizvodnjo celuloze iz eukaliptovega lesa. Potrebne stroje so po večini dobavile italijanske tvrdke, deloma pa nemške. Ti stroji so že prispeli in se montirajo. Glede na bližnji pričetek proizvodnje je družba Sniece zvišala glavno ob 90 na 140 milijonov pezeta.

Pred ustanovitvijo podružnice zavoda Banca Nazionale del Lavoro v Sofiji. Iz Sofije poročajo, da bo v smislu svoječasnih dogovorov med italijanskim ministrom Riccardijem in bolgarskim ministrom Zaharijevom v kratkem ustanovljena v Sofiji podružnica zavoda Banca Nazionale del Lavoro v Rimu. Ustanovitev te podružnice bo nadalje pripomogla h poglobitvi gospodarskih odnosov med obema državama.

Splošna maloželezniska družba d. d. v Ljubljani bo imela glavno skupščno delničarjev 26. t. m. v prostorih mestnega poglavarstva. Na dnevnem redu sta bilani za leto 1941. in 1942, ter volitev treh članov odbora za pregled računov.

Iz italijanskega električnega gospodarstva. Konsumne omejitve pri porabi električnega toka so bile v Italiji že dne 1. maja odpravljene. Industrijska podjetja so nadalje zavezana, da ne porabijo več električnega toka, kakor v istem mesecu prejšnjega leta. Elektrokemična in elektro-metalurški podjetja pa so prosti vseh omejitev, enako kakor oboroževalna podjetja. Velika severnoitalijanska elektrarna družba Adriatica Electricita v Benetkah bo na glavnic 1280 milijonov lir izplačala zopet 10% kosmato dividendo. Družba Società Meridionale di Electricita v Neaplju pa je lani pri glavnici 1225 milijonov lir dosegla čisti dobiček 112.2 milijona lir (prejš. leto 107.1) in bo izplačala zopet 7.4% dividendo.

Izgraditev bančnega aparata v Ukrajini. Centralna gospodarska banka za Ukrajino v Rovnu, ki je bila ustanovljena spomladi lanskega leta kot osrednja istočasno ustanovljenih pokrajinskih gospodarskih bank v Ukrajini, je te dni predložila svoje prvo poslovno poročilo, ki obsega šele poslovno razdobje slabih devetih mesecev. V poročilu tega zavoda se zrcali razvoj bančništva v Ukrajini, kjer je sedaj pod okriljem Centralne gospodarske banke 21 pokrajinskih gospodarskih bank v vseh važnejših pokrajinskih središčih. Ker poleg Centralne novčanične banke za Ukrajino ni v vsej deželi drugih denarnih zavodov, imajo gospodarske banke univerzalni značaj ter vršijo blagajniške, nakazovalne, kreditne in hipotekarne posle. Centralna gospodarska banka za Ukrajino, ki je denarna centrala vseh gospodarskih bank, je opremljena z glavnico 200 milijonov karbovancev in z rezervno 50 milijonov karbovancev. Pričela je poslovati 20. aprila lanskega leta s sedežem v Rovnu in s podružnicami v Kijevu in Dnjepropetrovsku. Vodstvo banke, ki je javnopravni zavod Ukrajine, si je od začetka prizadevalo uvesti brezgotovinski denarni promet, ki ga vrši preko 21 gospodarskih bank s 330 podružnicami in ekspoziturami. Tako da so v tem omrežju obsežni vsi večji kraji. Kako naglo se je razvilo poslovanje zavoda, nam kaže že okolnost, da je ob koncu leta bilanca vsota narasla na 4683 milijonov karbovancev, do 31. maja t. l. pa celo na 6146 milijonov karbovancev (1 marka = 10 karbovancev; pri primerjavi pa je treba vpoštevati, da so cene sorazmerno nižje kakor v Nemčiji). Med upniki tvorijo največjo postavko naložbe gospodarskih bank, ki znašajo 3.39 milijarde karbovancev, ostali upniki pa znašajo eno milijardo. Hranilne vloge v višini 32 milijonov karbovancev izvirajo predvsem iz nakazil ukrajinskih delavcev, ki so zaposleni v Nemčiji. Te vloge pa so se do maja dvignile na 100 milijonov karbovancev. 42% bilancne vsote je naloženo v kreditih gospodarskim podjetjem. Dolžniki znašajo namreč 1.28 milijarde, menice pa 690 milijonov karbovancev (menice izvirajo iz kreditiranja oskrbovalnih podjetij). Znesek 1824 milijonov karbovancev je naložen v zakladnih bonih. Zavod je že v prvih devetih mesecih obstoja zabeležil 177 milijonov karbovancev čistega dobička.

Ing. Franc Urbas:

Naša rodbinska in hišna imena

Lepo ime Savn'k izhaja od ščavnika, škata ali vedrice, v kateri nosijo živino. Tak ščavnik ima tudi nekdo ime pomjnik ali pomjnjak, ker nosijo v njem pomije živino.

Sibovec je ime za veliko šibo. Šibanec pa jih je očitno kdaj dobil s šibo po grbi, kajti takšna kazen je bila nekaj po gosposčih kaj prikljubljena.

Skala pomeni ska'lo ali tudi leseno iver trsko trščico. Skalo sem si zadržal za noht, pravimo, kadar se nam je zaškarila kakšna treščica za noht.

Skantar je bil oni goslač, ki je cigolil na škant.

Skarna je nanašeno iz italijanščine, na pomeni isto, tudi pri nas škarno = zid ob brežini ali pa slab čevlji. Morda je tudi me italijan skega izvora, kakšnega nriselca, katerega ime se je pozneje ponašilo in prilagodilo na šemu jezika.

Skarja je bil morda škariar, izdelovalec škarij. Pa imamo razne skarje (orodje) pri vozu imamo skarje, oince imajo svoje skarje na ostrih njih poznajo, pa pri stavah in kolo vratu, končno imenuemo vsako škariasto konstrukcijo skarje ali škarnico v graditeljstvu.

Skele (skele) je naše ime, ki pomeni skele ali skele (skele). Ž. m. n. lesene sedelne odre gručte, kakršne stavimo, da nanje onremo kakor na sedlo oboke. Svode, kadar jih zidamo. Skele pa pomeni prav tako in čisto smiselno kalup, kakršnega rabijo pri izdelavi enojnih kosov. Vendar pa dvomim, da bi naš Skelet prejel svoje ime morda izključno od navedenih naprav. Skele je no ljudski govorici nekod tudi škile, oni ki škili.

Skerlak je očitno škrljak = klobuk. Skrabla pomeni otroško igro. Skrablo bijejo nekod otroci, drugod na klince, vse pa je ena in ista igra. Skrabar skrablje medtem ko je skrabelj = kragulček, kraguljec kakršni cinglajo konjem okoli vratu ali na vpregi, pozimi vpreženi v sani. Ali mogoče Skrabla, Skrabar nista bila izdelovalca takšnih skrabljev?

Skerbec in Skrbec sta bila najbrže skrboboca, pa pomeni skrbec naš zaklenec = ženi nož, s katerim režemo in skrbimo. Tudi rudarji pravijo svojemu rudarskemu nožu skrbec. Skrbina je naše ime.

Šoba je mogoče dobil svoje ime po bolj velikih ustnicah ali na, ker je rad šobo držal. Šob nosil = se kujal. Izraz šoba pomeni pri različnih posodah izlizek, dulec, na primer latvice s šobo. Naši čevlji imajo šobo, kadar so z velikim robom. Čevljarski deski, ki jo položijo čevljar čez svoja kolena in dene nanjo usnje, pravi on tudi šoba.

Šoline (Solince) in Šoln sta si brata po imenu, ker imata oba svoja imena od ženskega čevlja, šola.

Ime Špan pomeni pravilno tovariš tistega, ki je s kom v španoviji. In od tude je najbrže prišlo ime. Sicer trdi naš narod da v španoviji je pes crka, pa nič ne de. Špan je tudi nekaj oskrbnik. Otroci vlečejo špano drugod vlečejo župana, kar pa je ista igra, ki pa nam tudi že pove, da je špan nastal iz župana. Torej bi bili naši Špani in Špani nekod tudi župani.

Špiljar je bil nekod tisti, ki je prebival v špilji. Ni na izključno, da je bil to špiljar = igralec in bi imel tuje delo za svojo osnovo. Od kod so prišli špiljarji pove ime samo. Bil je najbrže najdenček ali sirota, ki so jo vzgajali nekaj časa v špitalu = sirotišnici, pa je pozneje prišla k dobrih ljudem v oskrbo, kjer se je je prijelo ime špiljar.

Naše ime je tudi Staglar, ki pomeni tistega, ki prebiva v staglju = seniku. Izraz Stagelj = senik, skedenj, ima svoj izraz po nemškem izrazu Stadl, ki pomeni isto, kar slovenski. Pa je tudi pri Nemcih znano ime Stadler.

Štekar je oni Slovenec, ki govori škota, šta. Što namesto: tukaj ta, to. To narečje je razširjeno po vzhodnem Koroškem. In naš Štekar je bil od onod doma.

Strakelj pomeni pramen ali šteno.

Lepo ime je Šubelj, ki pomeni posebno latvico za mleko. Izraz ima svoj izvor od stublo, ki pomeni leseno cev. Stublo in šubelj imata prvotno koreniko naše steblo. Najbrže so take šublje delali iz lesa.

Na naše menda naidalše ime me je opozoril gospod profesor Koštič, ki je tudi to ime razrešil in razložil. Ime se glasi Štamcalaznik in je prebivalce iz neke male vase nekje v litijem okraju, vas pa se imenuje Štamcelaz. Ta zgodba kaže, kako je včasih težko uganiti in pogoditi izvor kakšnega imena.

Vsakdo ve, kaj pomenijo imena: Torbar, Toporiš, Tovornik, Tožbar, Tratar, Tratinik, Travnik, Trobentar, Tajnik = tajavec, Tatč, Temel(j), Težak, Točaj, Tolar in še nekatera druga.

Tržan in Tržkan sta bila doma v trgu.

Tlakar ni bil morda tlačan, podložnik graščine, ampak polagač tlaka tlakovalca.

Lepo je ime Trček, ki pomeni drevesni štor.

Trtnik je ime vinjaku, nožu za obrezovanje trt.

Tršar je podobno dobil svoje ime kakor Lesar Hrastor, Smrekar, Lipar, pač po svojem oravku s trši.

Lepo je naše ime Tržina za trgovca, kramarja, ki je tržil s svojimi blagom.

Tabor je naše rodbinsko ime, pa tudi mnogo krajev ima ta naziv. Tabor pomeni taborni prostor, taborišče: na utrjen kraj; ljudski tabor je velik obhod, sestanek; ljudje so si vedno in no nenotrebno nasproti včasih celo sovražni, ker so vsak v svojem taboru = stranki.

Tabernik na menda ni imel nikakršnega oravka s taborom, ampak je bil posestnik taberne = krčme, kjer je tabernal = krčmaril svojim veselim gostom na veselje in zadovoljstvo.

Taškar bi bil po mojem naš ključavničar, ki je delal taške = ključavnice žabice.

Teht in Tajcel sta naši imeni, prvo pomeni tehtno = utež za vago, drugo pa težak tovorni voz = tajselj.

Tušek pravi kmet bolj lahkemu, manj klenemu in slabemu žitu.

Tutek ni morda kakšna tutka, kakšen dobro srčenec, ki si ničesar ne upa, ampak pravijo tako velikemu lesenemu lijaku, kakršne rabijo za nalivanje in polnjenje sodov. Ali ni morda izraz tutek, tutka prišel od takega lijaka = tutka ki vse požre in mora pogoltniti kar vlijeje v njega?

Zelo lepo in značilno je ime Tolčaj, izraz pomeni peščaj lanu, kolikor ga gre v zagrabek z roko, da ga more stolčji (tolčaj) in streti.

Tudi Ternjak (Tirnjak) je zeln značilno ime. Tirnjak tudi timik pravijo zmesnemu kruhu ali tudi kruhu iz same pirjevice = moke iz pira.

Naše ime je tudi Terglav, Terglavčnik, ki bi se moralo menda pravilno glasi Triglav. Prijeto in lepo ime je Testen.

Poletie v Vichyju

»Neues Wiener Tagblatt« prinaša iz peresa svojega dopisnika v Vichyju naslednji članek:

V vichyjskem parku cveto rože. Trava je sveže pokosena in ozračje je nasičeno od vonjav, ki se dvigajo kvišku. Ob ribniku krmijo otroci labode, bele in črne, žerjave, eksotične race in ribice. V poletnih večerih, ki niso brez separe, pa vidiš tudi okrog vse polno pedalosov, koles za vožnjo po vodi. To je najnovejši sport francoskega meščanstva, ki ga propagirajo z velikarskim uspehom.

Takšno je letošnje poletje v Vichyju. Ni več takšno kakor poletja, ko se je tudi okrog razkazovala eleganca in razkošje iz vseh delov sveta. V tistih časih so indijski maharadžje in južnoameriški haziendieri prihajali v Vichy na zdravljenje svojih bolnih jeter. Danes so to le še blede spomini preteklosti. Letos teče že tretje leto, odkar se mudi v Vichyju francoska vlada. Človeku, ki je prej živel v tem kraju, se zdi, da poteka današnje življenje v tem kopelišču z zmerno rezervno. In nekaj žalostnega je resnično v vsem tem. L. 1940., ko se je Francija zlomila, so nameravali na razvalinah republike zgraditi državo čednosti, kakor je lebdela pred očmi Montesquieuja. Vlada je celo razmišljala o tem, da bi se nastanila nekje na Côte d'Azuru, kjer je bilo na razpolago dovolj prostora za min-

istrstva in druge urade. Toda vlada očitno ni hotela vzbuditi v ljudeh suma, da se seli v zemeljski raj. Francija je doživela hud poraz, znatni nahušega v svoji zgodovini. Treba se je bilo torej osvestiti ter ovesti. In tako si je Petainova Francija izbrala za svojo prestolnico Vichy, ki ga diči poleg vseh drugih vrtil še čednost, da leži v osrčju Francije, tako rekoč v središču starih Galcev, kjer ni na razpolago samo dovolj prostorov za urade, temveč je ljudem na razpolago tudi veliko moderno postnjenje. Danes se lahko zapiše da je na svetu tedaj še kje mesto, kjer poteka življenje tako preprosto in enostavno kakor v Vichyju. To življenje ima vsekoli meščanski značaj.

Hotelski bari v katerih ne strežijo več ženske, so izgubili sleherni čar in mik, tembolji, ker ne dobijo v njih nobene druge prilike razen paradničkovega soka in vichyjske vode. Od časa do časa je v Vichyju kakšna gledališka predstava ali koncert, toda ne vselej prvostopne kvalitete. To edino prinaša nekoliko spremembe v pusto enoličnost vsakdanjega življenja. Samo igralci bridgea posedevajo večer za večerom pri svojih mizicah v hotelskih vežah ter čakajo, kdaj bo konec vojne, sklenitev miru - kdaj se bo francoska vlada vrnila v Pariz.

Da — povratek v Pariz! To je tema, o kateri se v francoski javnosti govori in debatira že čela tri leta. Vsak mesec to vračanje na novo življenje in je v tem pogledu podobno vichyjskemu podnebitju, ki je prav nestanovitno. Povratek vlade v Pariz je vprašanje o katerem ogorčeno razpravljajo vsi Francozi.

Nekdanje življenje se je v splošnem zelo spremenilo. Vrste poklicnih diplomtov so se razredile. Američanov, ki so se se lani sprehajali po Vichyju, letos ni več. Mnogo uradov se je preselilo v Pariz, edino novinarji se še vsak dan zbirajo pred hotelom de la Paix, kjer ima sedež ministrstvo za informacije. Zdraviliški gostje so temeljito preiščani; ter opremljeni z zdravniškimi spraveci, katerim ni mogoče odreči verodostojnosti. »Bobardov vrelce«, kjer so kipele največje novice, je usahnili. Celotno »Radio-Trottoire« kakor je Laval posmehljivo označil črno borzo izmišljotin pod platanami v vichyjskem parku, je brez razmaha. Vendar se kljub vsemu temu lahko reče, da ljudje ne posedajo brez dela. Vsako jutro ob istem času je videti avtomobilsko kolono maršala Petaina pred hotelom du Parc. Okrog polnočnega odje predstavniki Francije s svojim telesnim zdravnikom na občajni izprehod. V popoldanskih urah pa se napolnijo veliki dvorredi platan in kostanjev z občinstvom, med katerim je neverjetno mnogo otrok. Edinole stražnika pred vhomom v vladno palačo spremljata budno kretanje vseh znanih oseb. Kadar vstopi minister ali državni podtajnik, ga pozdravita po vojaško in kadar odide, storita isto. Ob izmenjavi strazhe slišiš marsikjejo in vidiš da Francozom vojaški stan ne imponira, da pa napravljajo nanje vtis vsaka vojaška komedija.

To je mali in tesni svet, v katerem se srečujejo diplomati, politiki, uradniki in novinarji korak za korakom. Reči je treba da je življenje v tem svetu zelo skromno. Tudi osebnost so člani vlade brez posebnih zahtev.

Poravnaj čim prej
zastalo naročnino!

Ant. Adamič:

Šola v predmestju

Spomini na leta pred potresom

Muzikalnost je najbolj dragocen dar, ki ga položijo rojenice, toda samo izvoljenec v zibel. Je žarek milosti, ki veže kakor zlata nit srce z Bogom, da se moreš pogovarjati z Njim v jeziku, kakor ga imajo ptice, cvetice, drevo, vihar, grom in blisk, miloba zvezd ter sonca. Žr. Glasba je najvišja planica umetnoe. Št. ki gorja se samja sebi v čast. Posvečene mu se giblje vesoljstvo v nežnem ritmu; vsak zvok, gib, stresi, jay me melodija. Od vsepovsod žubori in valovi nanj pesem kakor slap srebrne studentnice; zdaj se smehljaja, zdaj joče, pa tudi vriska in spet umira, ali pa teče spokočno in veličastno kakor brezbrežni veletok. Blagor mu, ki živi v začaranem kraljestvu melodije! Iz prepolne kupe sladkosti ponuja okrepčila tudi našemu srcu, ki ga žepa po utehi ter večni lepoti. — Kaj pravi svetlo pismo o služabniku, ki je zakopal talent? — »Vzemite mu torej talent in dajte ga tistemu, ki ima deset talentov! Kajti vsakomur, kdor ima, se bo dalo in bo imel obilo; kdor pa nima, se bo vcelo že to, kar se zdi, da ima. Služabnika vrzite ven v temo...«

Vsak dan vidiš in slišiš, kako cenijo ter spoštujejo pevca; povsod se zanj kar trga in pulijo. Če čutiš talent za godbo, poprmi se tega ali onega glasbila: vadi in uri se na njem! Ne bo ti žal, kajti kmalu se boš prepiral na lastne oči, koliko si pridobil na ugledu ter veljavi. Resnično, tvoj talent se ti bo podeseteril. —

In prosim te, gledaj, da tudi še ti ne boš obžaloval svoje mladostne trme!

Kar sem zamudil, sem se pozneje potrudil, da bi popravil. In tako se je zgodilo, da sem se naučil breknati na droglo brez not in da sem znal na vse načine živžgati, kar sem znal do popolnosti. Na mezinke levice, na prste obeh rok, izplazil sem jezik in zahuhul nanj kakor skovir. Za malenkost me je posekal so sedov Rudi, ki je umel hkrati tudi migati z uhlji. Kajpak, koncertov nisva pričelja, zato naju umetnikov svet ni poznal.

LETNI ČASI

Vojaki novaki so prišli. Ves oktober smo hodili gledat, kako so z njimi eksercirali ter jih zmerjali z ostli in butci. Moglo je preproč oster piš. Zjasnilo se je. Burja je tipala z ledenim prstom za ovratnik, pri ročaju je puhnila hlad do komolca, okoli kolena te je objela in te krepko stresala. Mrzel pesek sem čutil ekoli podplat. V že skoraj golih vrhovih dreves je zavrsalo kakor bi strašilo. Divji vrtinci suhoga listja na cesti so zaplesali s prahom vrtoglav kolop. Izza Grin-tovcev se je dvigala visoka, temnosiva stena. Že zgodaj popoldne so molčeli in vase zatopljene ljudje s cvetjem v roki ro-mali na pokopališče.

Tja me ni mikalo, ampak sem rajši pohajkoval po mestu. Vsako leto sem se čutil o vseh svetlih nesrečnega. Ali me ne

tako silno ganila umirajoča narava? Tudi, že na vse zgodaj je mati molila ter nas opozarjala, da je naše življenje kratko in da bomo morali tudi mi vsi nekoč umreti. Že sedaj, da se moramo pripravljati na smrt, ki prav nič ne izbira. Denes meni, jutri tebi... Ves dan je bil posvečen tej težki, utrjujoči misli.

Pohajkoval sem po mestu in iskal, da bi našel prijatelja ali vsaj znanca. Zazlel sem si razgovora, toda nisem je našel žive duše, s katero bi se porazgovoril in se ji potožil. Pomenek bi me razvedril, saj mladi človek ni nagnjen k žalostavi in turobnosti. Toda bilo ni nobenega, kakor bi se bili že vsi preselili v večnost. Potrpi sem še pred mrakom zavil domov. V hiši je bilo tiho, pusto. Mati je zopet molila.

Stisnil sem se k peči in gledal proti oknu, ki je že ugašalo. Bratje so tiho prihajali ter prisledli. Sestre so pletle. Mrak je lezel v sobo; zvonovi so ih te zaklenkali in mati je povzdignila glas: »Molimo!« Tiho smo odgovarjali pri molitvi. »In še en očenaš za duše naših rajnk...«

Noč je že zlezla v sobo, ko smo vsi umolkli. Mati je prižgala petrolejko, jo postavila sredi mize ter jo nekoliko odvila. Motna svetloba je lila po sobi, podobe na stenah, postelje, miza so tonile v mraku. V dimniku je stekalo in jecalo. V pričakovanju nečesa smo plašno zrli proti sivim oknom. Ali se bo prikazala duša, ki ne najde miru na onem svetu, pa prosti na današnji dan Boga usmiljenja in pokoja? Da, to noč se vračajo duhovi na zemljo; jutri, na vernih duš dan pa se spet vračajo na oni svet. Zdaj bi dilo kakor lučke ter moledujejo za milost...

Na vrata je porahlo potrkalo, cerkovnikova mati so prišli. Naši so ji šli na-

sproti ter jo povedli na stol pri peči. Zdihovaje je sedla. Pozorno smo poslušali, kaj sta se menili. Za začetek o zdravju in delu, ki so ga vsi že komaj zmagovali.

»Ah, današnji večer, je zašepetala ženica.

»Naši rajniki prihajajo k nam nazaj ter nas prosijo, naj pomolimo zanje,« je dejala naša mati.

»Res je, nekateri jih celo vidijo.«

»Ko sem bila še majhna, sem jih tudi jaz videla, je skrivnostno jela pripovedovati naša mama. »Bilo je vprav na Vseh svetih dan popoldne, kakor danes. Ravno smo se pripravljali k molitvi, ko je nekdo silovito udaril po hišnih durih. Zletel k vratom ter jih odprel. — Mimo hiše se pelje velikanski voz sena, toda — brez konja; voz se je kar sam pomikal. Poleg voza pa je stopal voznik, pomislite, brez glave, ki je z dolgim bičem divje pokal, da je odmevalo od sosednjega brega. Gledala sem za vozom in se vsa tresla. Voz je izginil za vaškim pokopališčem.«

»Duša se je mučila, je pristavila stara cerkovnikova. »Iskrne molitve jim pomagajo v nebesa, kakor veste. Bom še jaz povedala, kaj je doživela moja sestra, ki je prav hudo pobožna in ji zato tudi vse verjamem. Kakor na današnji sveč dan, je šla tudi ona zgodaj spat. Ponoci se je prebudila in kar vstala, misleč, la se že dela dan — v resnici pa je blestel le ščip, ki ji je polno svetil v sobo. Opravila se je ter se napolnila v šenkavsko cerkev molit. Pot je bila svetla. Jedva pa je prišla pred škofijo in do stranskih vrat cerkve, so se le-ta kar sama odprla na stečaj in velika, slepeča luč se je vtila iz cerkve. Tedaj pride iz cerkve in po stopnicah visok duhovnik s škofovo palico v rokah in s širokim, pastirskim klobukom na glavi. Kakor bi ga človek oviral,

se je duh obrnil ter vrnil v cerkev. V zvoniku je bila pravkar odbila polnočna ura, začel se je vseh vernih duš dan. Sestra je zbežala domov, toda vse dan je potem molila za pokoj tiste nemirne duše. Strašno hudo ji je bilo pri srcu.«

Zadrževali smo dih. »Ja, kdo pa je bil, ali ga je sestra morda spoznala?« je po daljšem molku vprašala naša mati.

»Dan po vernih dušah ga je v cerkvi spoznala in ga tudi meni pokazala. Eden izmed tistih škofov je bil, katerih poprsja vidiš vsak dan tam spredaj v cerkvi...«

»Jož, ah... Res, tudi vsak pravilnik greši sedemkrat na dan,« je dejala naša. »Tudi moja sestra je videla na današnji večer ali na jutranji, že sama ne vem, belo ženo, ki je proseče stegovala roke proti njej. Sestra se je križala in križala, tedaj pa je puhnilo in ostal je samo rdečkast sij, kakor bi se kadilo skozi krvavo steklo. Bog daj dušam v vica večni mir in pokoj.« Ženama se je glas nižal, naposled sta samo še šepetali. Komaj sem se upal dihati, sedel sem kakor začaran in strah me je grabil.

Strah! Jaz sem ga že poznal. Najprej sem ga samo slišal. Ko sem nekoč stopal po stopnicah, je pod menoj zarotalo od vrha do tal, kakor bi stresel vrečo oreh-ov. Potem sem strah tudi videl. Pod našimi stopnicami so imeli spodnji nekakšno shrambo ali ropotarnico. Nekega dne so cerkovniki iz tle črne luknje nagnali mrmrajočega, razcapanega, grbastega in škilečega potepuha z dolgo, razmršeno, temno brado, ki mu je pokrivala pol obraza in segala do pasu. »To je pa res pravi strah,« je dejala cerkovnikova. — Strah sem okusil tudi tedaj, toda ne samo jaz, temveč vsi, kadar smo morali v klet. Čim so se naše oči v tem temnem prostoru privdale somraku, nas je pozdravil

Sestanek Duceja z Eksc. Antonescom

Utemeljitelj homeopatije

V začetku letošnjega julija je minilo 100 let, odkar je v Parizu umrl Samuel Hahnemann, utemeljitelj homeopatije. Hahnemann je bil po rodu Nemec, toda eden izmed tistih nesrečnikov, ki se jim uspeh ne nasmehe doma, marveč šele v tujini. V dobri, ko je Hahnemann živel, so obvladovale medicinsko vedo enostranske filozofske spekulacije, katerim Hahnemann ni hotel nasesti. Obstojala je obširna literatura o raznih boleznih in bolezenskih znakih, literatura, ki ni poznala natančne ločnice med boleznijo in njenimi simptomi. Prav to je Hahnemann navdalo s prepričanjem, da bo bistvo bolezni za vselej ostalo prikrito, če ne bo mogoče vplivati na simptome bolezni. In prav zaradi tega je posvetil vso svojo pozornost vlogi zdravlja.

Do Hahnemanna se je medicina pri izbiri zdravlja posluževala načela, da je treba bolezni pobijati s sredstvi, ki učinkujejo ravno nasprotno. Hahnemann pa je postavil načelo, da velja enako zdraviti samo z enakim. Z drugimi besedami povedano se to pravi, da se mora bolnika obravnavati s takšnimi sredstvi, ki pri zdravem človeku izzivajo podobne simptome. Hahnemann je posvetil vso svojo pozornost v prvi vrsti zdravemu človeku ter je opazoval, kako delujejo nanj najrazličnejša zdravila. Utemeljil je načelo, da je treba pri vsem skrbeti za zdravje. Zato je bilo vse njegovo prizadevanje v medicini posvečeno trudu za »preobrazbo« v organizmu. To »preobrazbo« je Hahnemann dosegel z uporabo zdravlja v kolikor mogoče razredčeni obliki. Razredčeval je zdravila celo v večkratnem zaporednem redu ter je na ta način utemeljil nauk o optimalnem učinku minimalnih doz. Pozneje so novejši homeopati ta nauk modificirali in zla-

sti Arndtova in Schulzova šola sta postavili načelo, da razni strupi, ki v višji koncentraciji škodujejo organizmu, z optimalnimi razredčitvami dosežejo povoljne učinke.

Hahnemann je poskušal svojo srečo najprej na Dunaju, kjer pa je naletel na hud odpor. Vendar je moč imel tudi nekaj privrženec svojega nauka. Eden izmed teh je bil zdravnik dr. Marenzeller v Pragi, ki je bil s Hahnemannom v dopisovanju ter je postal po njegovih navodilih. Ta doktor je celo dosegel, da je bil preklican odlok o nedopustnosti homeopatskega zdravljenja. Posledica je bila, da se l. 1840. osnovalo društvo homeopatskih zdravnikov, kateremu se je pridružil nekaj uspešnih mož te stroke.

Hahnemann je umrl v Franciji, in sicer v Parizu, kjer je našel gostoljubno streho in ljudi, ki so njegove ideje lepše sprejeli kakor njegovi rojaki. Njegova šola se je časoma razširila ter ima še danes neko veljavo.

Izjava

V zvezi s članom »Se o produkciji igral-ske šole« nam je poslal prizadej gledališki kritik »Slov. doma« tole izjavo:

Bralca večerajšnega sestavka »Se o produkciji igral-ske šole« prosim, naj sam presoja strokovnost in nestrokovnost, ton in resnost, kakor se zrcalijo iz tega sestavka in moje ocene v Slovenskem domu. Sam naj se tudi potruditi razbrati potrebnost, zmisel in namen — drimerje replike. Za pojasnilo o namenu in smeri šole, ki žal ni bila razvidna iz samega nastopa, pa sem mu hvaležen.

—om—

Slovenski motivi na beneški razstavi

V Benetkah je bila pred nekaj dnevi odprta umetnostna razstava, ki se je udeležujejo najboljši umetniki Treh Benečij. Med razstavljalci je tudi furlanski slikar Arturo Cussigh, ki je nad dve leti slikal najzanimivejše slovenske kraje. Razstavil je že večkrat v Italiji. Na svojih slikah je

upodobil lepoto naših rek, hribov in cerkva. Slika, ki jo objavljamo, prikazuje zimsko pokrajino v Novem mestu. Kakor izvedmo, bo slikar Cussigh v kratkem v nekem italijanskem mestu otvoril kolektivno razstavo svojih del, ki prikazujejo izključno slovenske kraje.

Arturo Cussigh: Novo mesto pozimi

Kronika

* **Minister za narodno vzgojo v Recanatu.** V ponedeljek popoldne je prišel iz Macerate v Recanati minister za narodno vzgojo Biggini. V spremstvu odlikovancev z zlato kolajno Boranija in predstavnikov krajevnih oblasti je minister obiskal Leopoldovo knjižnico, kjer ga je sprejel senator grof Leopardi, nadalje škof Recanati in predstavniki oblasti. Minister se je na licu mesta točno poučil o delovanju Leopoldove ustanove.

* **Minister Mameli govori italijanski koloniji v Sofiji.** Novi diplomatski zastopnik Italije pri bolgarski vladi Mameli je te dni prvič obiskal fašistično organizacijo italijanske kolonije v Sofiji. Imel je nagovor, v katerem je izrazil prepričanje, da delajo vsi Italijani na bolgarskem ozemlju za koristi svoje domovine, katere si novi se kakor levi bjejo na bojišču. Na koncu je minister Mameli izrazil svoje prepričanje v končno zmago ter vzklilni Kralju in Cesarju ter Duceju.

* **Smrt matere 16 sinov.** V 81 letu svoje dobe je umrla v Triestu Adele Rebec, vdova Benasin, mati 16 sinov, od katerih jih je še 14 pri življenju. Pokojnica je bila rodom iz Istrije ter je živel v Triestu nad 40 let. Pred časom je obiskala Rim kot predsednica mater z najštevilnejšimi otroki.

* **Smrt viteza železnega križa.** Zaradi hudih ran je podlegel narednik Alfred Kraft, ki je bil leta 22. januarja za svojo hrabrost odlikovan z viteškim križcem železnega križa.

* **Smrt znanega kirurga.** V Triestu je umrl po dolgi bolezni dr. Lorenzo Lorenzutti, kirurg in ravnatelj profektivnega in higijenskega zavoda za pokrajino Trieste.

* **Pesčen doček kruha za kmetijske delavke.** Italijanski listi objavljajo odredbo, po kateri imajo ženske od 16. do 60. leta starosti, ki pomagajo pri poljskih delih ter izvirajo iz družine, ki je izgubila enega ali več članov v vojni, pravico do dodatnega obroka kruha, ki znaša 100 gramov na dan. Uredba se bo začela izvajati dne 1. avgusta, veljala pa bo samo za tiste delavke, ki nimajo lastnega polja in ne uživajo nobenih drugih ugodnosti v preskrbi.

* **Davki se lahko plačujejo tudi z boni.** Uradni list v Rimu objavlja dekret finančnega ministra, da se državni davki lahko plačujejo tudi s 5% zaklinalnimi boni.

* **Narščanje učitelstva v Turčiji.** Po vestih iz Ankare je število srednješolskih in ljudskošolskih učiteljev v Turčiji v zadnjih 10 letih močno naraslo. Dvignilo se je od 19.880 učnih moči na 28.357 profesorjev in učiteljev. V učiteljskem zboru turških učnih zavodov sedeluje danes tudi 8466 žensk.

* **Šlovaški časopis za vojaške.** Po vzoru nemških vojskih oddelkov so tudi Slovaki sedaj ustanovili poseben časopis za armado. Imenuje se »Straž Vlasti« ter izhaja po enkrat na teden.

* **Knjižnice za delavce v Rumuniji.** Rumunska vlada je izdala odredbo, ki zahteva od vsakega industrijskega podjetja, ki zaposluje najmanj 30 nameščenec, da osnuje knjižnico za delavce. Podjetja, ki ne bodo izpolnila te zahteve, bodo kaznovana.

* **50-letni bolgarskega inženjerskega društva.** Dne 11. in 12. julija je praznovalo Društvo bolgarskih inženjerjev in arhitektov 50 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se je vršilo veliko stanovsko zborovanje, na katerem je minister za javna dela ing. Vasiljev obravnaval načrt elektrifikacije Bolgarije.

Radio Ljubljana

ČETRTEK, 15. JULIJA 1943-XXI

7.30: Slovenska glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Operna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski. 13.25: Prenos za Nemčijo. 14.00: Poročila v italijanski. 14.10: Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijaneč. Orkestralna glasba. 15.00: Poročila v slovenski. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 17.15: Orkester, vodi dirigent Angelini. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Politični komentar v slovenski. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.20: Priporočila k dogodkom. 20.40: Lahka glasba, vodi dirigent Galino. 21.10: Orkester, vodi dirigent Rizza. 21.40: Godba in zbor. vodi Giovanni Orsoman. 22.00: Vesele serenade. 22.30: Moderne pesmi, vodi dirigent Zeme. 22.45: Poročila v italijanski.

iz črnega zidu mrk, bel obraz škofa z mitro na glavi. Iz stene, kamor so zazidali kip iz pokopališča pa je molela tudi nje-gova toga dlan z izklesano belo cerkvico, ki jo je držal v pesti. Nerači smo hodili v to klet, toda smo morali, ker smo imeli v njej komprijer ter kiselno. Jaj, kako smo olajšani kar pobegnili iz te pošastne kleti! — Strah sem torej že poznal, ga videl in okusil, na današnji večer vseh svetnikov pa mi je zdajci v novih oblikah živo stopil pred oči.

Oče je prišel po prstih v sobo, dejal »lahko noč« ter šel v drugo sobo, v svojo spalnico. Tudi cerkvenikova se je poslovila, mi pa smo se tiho tudi spravili spat.

Drugo jutro so nas zgodaj zbudili zvonovi. Ko je brnjenje nad glavami utihnilo, je prodrl v sobo zvonjenje sosednjih cerkva. »Duše se vračajo«, je razlagala najstarejša sestra. »Gotovo so prav mnogim pomagale molitve, da so danes prišle iz vic v nebesa.«

Noč je udarila vsak dan hitreje v sobo. Ni bila še šest, ko se je oče zmisli, da nima ne tobaka, ne pipe, in tudi vzgleda ni bilo v hiši. »Toneček, tu imaš šest sol-dov: en krajcar je za pipo, drugi za žveplenke, šterak je za tobak.«

Hudo sem se ustrašil. Ozrl sem se v popolnoma temna okna, pri srcu me je nekaj zgrabilo. »Naj gre rajši kdo drugi!« sem zaprosil. »Zakaj pa ravno ti ne?« so se uprli bratje v en glas. Hčeš nočes, moral sem. Pri vratih sem se še enkrat prošeče okrenil: »Mama, mama.«

»Kar nič se ne boj,« me je srčila mati ter me spremlila do vežnih vrat. Zdrdral sem po njih ter prolezel cesto h kramarju Muhviču, kjer sem nakupil, kar mi je bilo naročeno. Vračal sem se z neizmernim strahom po vseh udih. Doma, že v veži, pred neprodno temo, kjer naj bi bile

* **60 letnica carigradske tehnike.** Letos bo obhajala tehnika v Carigradu 60 letnico svojega obstoja. V zvezi s tem so predvidene za jesenski čas razne proslave.

* **Gradna cest v Črni gori.** Italijanski podjetniki v Črni gori so začeli izvrševati velikopotezen program, ki se tiče zgraditve novih in izboljšanje nekaterih že obstoječih cest. Doslej so za cestna popravila in gradnje izdali že 40 milijonov lir.

* **Zvišanje pokojnin v Turčiji.** Glede na druginjo, ki se vedno narašča, namerava turška vlada zakoniti načrt, ki predvideva zvišanje pokojnin za državne uradnike za 40%.

* **Potresni sunki v Anatoliji se nadaljujejo.** Iz Carigrada poročajo, da se potresni sunki v Anatoliji še vedno ponavljajo. Sunki se ponavljajo v okolici Adapazarja, pa tudi v bližini Ušaka.

* **Delavka je zadel 500.000 lir.** Neka delavka iz Armene pri Verbaniji je nedavno kupila državni bon, ki ga plačuje v obrokih po 10 lir na mesec. Bon je bil sedaj izrebran in prejme srečna dobitnica pol milijona lir.

* **Vihar je razkril cerkev.** Iz Bergama javljajo, da je razsajal v ondotni okolici te dni mogočen vihar, ki je očesel vso opeko s strehe farne cerkve sv. Janeza v Seanzu. Vihar je ob tej priliki poškodoval tudi mnogo drugih hiš.

* **Smrtna nesreča smučarjev.** Trije člani Gila v Leccu so napravili smučarski izlet na Grignetto Meridionale. Čeprav so bili zaradi nevarnega terena povezani z vrvmi, se jim je primerila nesreča, ko je 18 letni vodja Edgardo Stuchi padel ter potegnil za sabo oba tovariša. Vsi trije so padli v globino 80 m in so se med padci tako poškodovali, da so jih pozneje našli mrtve v nekem prepadu.

* **Številne nesreče pri kopanju.** Iz Parme poročajo, da vroči poletni dnevi izvajajo v vodo mnoge kopalce. Kopanje pa zahteva tudi svoje žrtve. Tako so utonili: 19 letni dijak Giuseppe Bennetti, ki je našel smrt v Padu; v hudourniku Enzi 7 letni Angelo Sacconi; v Coenzi di Sorbolo pa 10 letni Michele Avolio iz Neaplja. Trupla vseh treh utopljencev so potegnili na suho.

* **Obsojeni spekulanti.** Sodišče za zaščito države v Rimu je obsodilo pekovskega mojstra Rafaela Guadagnia in še štiri druge osebe na 49 let skupne ječe. Guadagni je odtegnil javni uporabi 600 stovov moke, iz katere je izdeloval kruh za prodajo na črni borzi. Kruh je prodajal po 20 lir kg.

IZ LJUBLJANE

Otroško igrišče je namenjeno za najmlajše

Čitatelj nam piše: V časopisnih člankih pred otvoritvijo otroškega igrišča v Tivoliju se je izrecno poudarjalo, da je igrišče določeno za najmlajše otroke. Toda slika kaže drugače. Odraslejši otroci iz predmestja, ki znajo že tudi rabovati sadje, skačejo kot divjaki po bazenu in jim je v največjo zabavo, če obrizgajo okoli stojice. Še na misel jim ne pride, da bi postili zraven najmlajše. Enako ravnanje pri vodometu, kjer je na razpolago pitna voda. Ignajo se za napravo, ko pa jim je dovolj zabave in razposajenosti, gredo naprej v tivolski gozd.

Pri vrtljaku je takšna gneča, da je videti kakor v gnezdu čmrljev. Tudi tu imajo glavno besedo paglavci. Da bi prišli najmlajši, za katere je igrišče namenjeno, na vrsto ni niti govora. Prostor pri vrtljaku bi moral biti ograjen. Tamkaj naj bi imel službo reditelj, ki naj bi tudi skrbel za red in varnost. Prav tako je pri nagibalnici. Da bi razposajeni otroci obzirno ravnali z orodjem, o tem še govora ni. Matere z najmlajšimi morajo od strani gledati divjanje paglavcev.

Kako drugačna slika je bila na otroškem igrišču v nedeljo popoldne, ko je tam nastopilo na stotine otrok v skupinah pod nadzorstvom svojih skrbnih vodnic. Tudi tedaj se je rajalo in prepevalo, na vrsti so bile otroške igre in zabave, toda vse v redu in brez nepotrebnega vrišča. V nedeljo smo videli, kako mora biti, te dni pa, žal, opažamo, kako ne sme biti na prostoru v Tivoliju, namenjenim najmlajšim otrokom.

* **Po močnem naliivu spet sončno vreme.** V torek do popoldneva je bilo nebo več ali manj zamreženo, okoli štirih pa so se oblaki tako zgostili, da je bilo mogoče dež, ki ni pojenjal dobri dve uri. Na večer je spet zjasnilo in je tako ostalo vse včerajšnji dan. Po nebu so se podili le posamezni osamljeni oblaki. Zračni tlak

napoveduje izboljšanje vremena. Medtem ko je barometer kazal v torek ob dveh popoldne 760 mm, se je potem naglo dvigal in je v sredo ob 8. zjutraj beležil 764.5 mm. Napovedovalec vremena v Zvezdi pa še vedno vztrajno kaže na dež. V torek čez dan je bilo razmeroma precej toplo. Živo srebro v termometru se je dvignilo na 27.6° C, včeraj zjutraj pa smo zabeležili najnižjo temperaturo 11.1° C.

u— **Slovenci radi prepevamo in ljubimo svojo pesem.** Pevski zbor Ljubljanskega Zvona nam bo zapel na svojem koncertu niz slovenskih ljudskih in umetnih pesmi. Kako cenimo slovensko pesem in delo izvajalca, dokažemo najbolje z zanimanjem za koncert. Zato pridno sežite po vstopnicah že v predprodaji v Matični knjigarni. Koncert bo v ponedeljek, 19. t. m., ob 20. v dvorani hotela Union.

u— **Lep zgled odraslim je te dni dal 10-letni učenec 3. razreda vadike Rajko Turk.** sin našega uglednega soseske, prevoznika enakega imena iz Petrarrove ulice št. 17. Ko se je dečko pripravljaj, da kot odlični harmonikar nastopi pri otvoritvi otroškega parađiža, je izročil organizatorju prireditve izredno redek in zanimiv ključ, ki ga je našel na dvorišču za zidom hiše na Sv. Petra c. št. 49. Ključ je seveda zarjavel, vendar pa navzlic visoki starosti še prav dobro ohranjen ter kaže vse značilnosti ključev iz gotške dobe. Posebno je zanimiv zaradi svoje nenavadne dolžine 34 cm. To za Ljubljano prav dradoceno zgodovinski redkost je mladi Rajko Turk podaril mestnemu muzeju Ljubljanskemu ter tako dal najlepši zgled odraslim, kako se je treba zanimati za najraznovrstnejše starine, kako jih je treba varovati, posebno pa, kako jih je treba zbirati in si prizadevati, da pridejo v javno zbirko. Vse to je dečko vedno izpolnil ter storil še več kot javne zbirke zahtevalo, ker je prostovoljno in brez odškodnine odstopil to važno najdbo mestnemu muzeju. Povedati pa moramo o njem, da se je izkazal s svojo harmoniko že tudi pri skušnji za otvoritev Otroškega parađiža, ko je vse otroške igre vodil s svojim instrumentom. Toda pri otvoritvi sami se je izkazal tudi za dobro vzgojenega kavalirja, ko je svoj že prej določen prostor na vozičku poleg ženin in neveste odstopil znatno manjši tovarišici v narodni noši. Seveda je tudi sam oblekel častljivo starodavno nošo ter bi se bil gotovo tudi rad postavil z njo na občudovanem vozičku. Dobrotnik mestnega muzeja in do bro vzgojeni bistri dijaček Rajko zasluži za oboje javno pohvalo, predvsem mu pa županstvo za darilo mestnemu muzeju in za sodelovanje pri mladinskih prireditvah izreka zaslužno pohvalo in najtoplejšo zahvalo.

u— **Sprejemni izpit za I. razred gimnazije.** Dne 20. julija začne priprava za sprejemni izpit v I. razred gimnazije za one, ki bodo izpit polagali jeseni. Temeljita razlaga učne stvarne po novih predpisih, po naviljanje, izpraševanje in strogo nadzorstvo. Poučujejo le profesorji-strokovnjaki. Pouk bo trajal do pričetka izpitov. Prijave se sprejemajo vsak dan dop. od 9. do 12. pop. od 4. do 6. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in meščanske šole, Kongresni trg 2.

u— **Islandski ribč je najboljši roman znanega francoskega romanopisca Pierre Lotija.** Pisatelj slika z živo besedo zanihovitosti pomorskega življenja — opisuje pestrosti eksotičnega življenja ter mojstrsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovensčino G. Vladimir Levstik in je delo pravkar izšlo v založbi Knjižarne Tiskovne zadruga v Ljubljani, Šelenburgova ul. 3.

u— **Stenografski tečaji — v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2 — dnevni in večerni — začeti** niški in nadaljevalni, prične dne 20. t. m. Učnina zmerna, uspeh v kratkem času zagamčen. Izkoristite prosti čas za dosego tega najvažnejšega znanja v poslovnem in privatnem udejstvovanju. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure. Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2, tel. 29-86.

u— **Premog in dva pri tvirki »Gorivo«** Karlovska 8. Lastnik Lojze Jerančič mlajši.

u— **Nesreče.** Z zlomljeno desno nogo so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 9 letnega sina delavca Janeza Trilerja iz Device Marije v Polju. — 37 letna služkinja Marija Grlica iz Ljubljane si je poškodovala desno nogo. — Na levici se je ranil 18 letni delavec Bogomir Domiter z Brda. — 31 letni delavec Jožef Nečemer iz Ljubljane si je pri padcu s podstrešja zlomil levo nogo. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

u— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

u— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

u— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

u— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

u— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

u— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

u— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

Izdelovanje padal je izročeno pred vsem ženskam, ki se zavedajo, da bodo s svojim skrbnim delom pripomogle do njih zanesljivega funkcioniranja

u— **Počitniški tečaj za tuje jezike v »Redišču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2, prične dne 20. julija.** Čas pouka po želji v začetnih in naprednejših oddelkih. Najuspešnejša in najnoveljša učna metoda — diplomirani predavatelji. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure. Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2. — Tel. 29-86.

u— **Za stenografski in strojepisni tečaj** se sprejemajo prijave še ta teden. Tečaj bo trajal tri mesece. Učnina je zmerna. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Iz Novega mesta

n— **Novomeška nedelja.** Tudi druga julijska nedelja ni prinesla zboljšanja vremena in posebno jutro je bilo za ta letni čas hladno ter se je živo srebro dvignilo komaj na 7.2 stopinji Celzija. Nebo je bilo dopoldne prepreženo z oblaki in komaj popoldne je le tu pa tam za kratek čas posijalo sonce. V noči na ponedeljek se je vreme znatno zboljšalo in tako je novi teden prinesel Dolenjskemu sončno vreme, katerega so posebno pozdravili kmetovalci, ki še vedno niso utegnili požeti vsega žita. Že v nedežo smo videli po dolenjskih njivah marjave žanjce, kako so hiteje z žetvijo, v ponedeljek pa so kmetje še bolj hiteji spriljati ta naš najvažnejši poljski pridelek, ki daje Dolenjscu vsakdanji kruh. V mestu samem je bila nedelja dekalj živahna. Dopoldne je posebno mladina po daljšem času prisostvovala domači nogometni tekmi med meščani in »kandijanci«. Mnogo ljudstva pa se je udeležilo nove maše v kapitolu. Popoldne je meščane zvalila lepa novomeška okolica, zvečer pa je bil prav dobro obiskanih že tradicionalni promenadni koncert vojaške godbe v mestnem parku.

n— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

n— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

n— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

n— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

n— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

n— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

n— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

n— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence. Sočili je g. Not.

n— **Številne nesreče.** V Podgradu je padel pri nakladanju hlodov 35 letnemu delavcu Klobučarju Janezu težak hlod na nogo in mu jo zdrobil v stopalo. — 7 letni sin posestnika Šušteršič Ivan iz Zagrada je padel z voza, naloženega z žitnim klasjem, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. 26 letna posestnikova hči Gramc Jožica iz št. Vida se je pri žetvi vzrezala v nogo tako nesrečno, da si je prerezala kite. 47-

n— **Himen.** V kapiteljski cerkvi sta se poročila šef novomeške okrajnega cestnega odbora g. inž. Vilko Praprotnik in zasebna uradnica gđc. Joža Komelova, oba iz Novega mesta. Mlademu, splošno priljubljenemu paru želimo mnogo sreče!

n— **Novomeški šport.** V nedeljo dop. so se ponovno pojavili na športnem polju mladi novomeški nogometaši. Tokrat sta se pomerili enajstoriki Novega mesta in Kandije. Tekma je bila prav živahna in so posebno »Kandijanci« pokazali kljub dolgem počitku prav lepo tehnično igro in zaslužno odnesli na meščani visoko zmago s 4:1. Tekmi je prisostvovalo nekaj ljudi, posebno mladine, ki je vneto navajala za svoje ljubljence

SPORT

Bežni vtisi iz bazenov

Naš mojster plavalec Branko Žižek kramlja o svojih številnih nastopih po Italiji in pripoveduje še marsikaj, kar bo zanimalo prijatelje plavalnega sporta

Rim, julija.

Na državnem prvenstvu

S precejšnjo zamudo se vam oglašam, ker je bil te tedne spored plavalnih prireditev, pri katerih sem bil skoraj povsod aktiven tudi sam, precej obsežen in sem moral mnogo potovati in preživeti v vlakih lepe dneve, ki bi jih bil rajši prebil v vodi. Spomini na nekatere prireditve so že nekoliko obledeli, toda kljub temu upam, da vam bom ustregel, kar boste med mojimi vtisi gotovo našli še kaj prav posebnih, ki jih lahko doživite samo tekmovalci, ki sam poskušam borbe s sportnimi tovariši.

Na štirih »traversatah«

Če sežem nazaj, moram omeniti, da smo imeli prvo plavalno prireditev na dolge proge — ali tako imenovano »traversato« — o kateri sem vam pisal že zadnjič, dne 23. maja v Spezii. Proga je merila tamkaj okrog 550 m; udeležba je bila glede na to, da so bili vsi zimski bazeni po Italiji zaprti, še dovolj številna. Tu sem se prvič srečal s starimi tekmovalci na takih progah, kakor so Ognio, ki se ga gotovo še spominjate za mednarodne tekme na Bledu, dalje mladi Capurro, ki se je lani divnil med najboljših, potem gasilski prvak Nocetti in še nekateri. Težke naloge tukaj nisem imel, ker sem potoval na kar od začetka pred vsemi ter se plasil skoraj za celo minuto pred njimi. Pri tej tekmi je sodeloval tudi naš bivši tovariš iz državne vrste Dvojak, ki je preplaval to progo v klasičnem prsnem stilu.

Po precejšnjem odmoru — takrat smo počivali kar 14 dni — smo šli na drugo »traversato« v Salerno. V tem mestecu sem se silno čudil, da nas je vsak poznal skoraj tako dobro kakor vse imenitnejše nogometaše. Povsod, kjer sem se »okazal«, me je oblegala množica navdušenih malih plavalcev Salernitanec, ki so le s težavo izgovarjali moje ime ter me obsipali s prošnjami za avtograme. Publikacija na progi se je seveda najbolj zanimala za mladega domačina Guariglio, ki se je spustil v ogroženo borbo z Ogniom za drugo mesto, kajti za prvo sem bil jaz edini kandidat. Pot od starta do cilja je vodila tamkaj ves čas ob obali, ki je bila goste zasedena po gledalcih, mnogi pa so tudi v čolnih zasledovali potek tekme. Jaz sem tudi tukaj storil enako kakor v Spezii ter se takoj od starta oddaljil od ostalih ter se lahko prišel prvi z več kakor enominutno razliko. V dvoboju med prej omenjenima domačinoma je zmagal bolj rutinirani Ognio za udarec roke, ali tehnično za desetinko sekunde. Tudi tukaj je startal naš Dvojak, ki je plaval vso progo prsno in prišel zaradi močnejše konkurence komaj na 20. mesto. Po tekmi smo bili odlično pogoščeni in znova nagradjeni z bogatimi nagradami, ki jih je posebej na teh »traversatah« res v bogati izbiri. Tudi sicer smo bili na vse strani deležni največje pozornosti.

Sredi junija smo prišli v Fiumo, kamor je bil povabljen tudi tovariš Močan, kar je zbudilo še več zanimanja, ker so vsi menili, da ga letos ne bo na ta tekmovalna prireditve. Bil je bila tem bolj privlačna, ker so bili vsi enodušni v tem, da je že dolgočasno zmerom in zmerom pred vsemi drugimi. Močan je bil v dobri kondiciji in je res tudi od lani neprimerno napredoval, posebno glede dela nog. Proga v Fiumi, ki je vodila po luki, je dolga 1700 m. Z Močanom sva se takoj po startu odtrgala ter plavala skupaj do konca, odnosno tik do tja, kjer sem jaz potoval na sam zamah bolj in bil prvi. Hude borbe so bile za naslednja mesta, toda na nas vse pa je nekoliko vplivala hladna voda. Listi so mnogo pisali o tej tekmi, toda mnogi niso gledali mene in Močana, sva bila precej deljena, kajti eni so hoteli vedeti, da sem jaz »vlekel« Močana, drugi pa so dejali, da je Močan res v tako dobri formi in podoben.

Iz Fiume smo s prvim vlakom potovali na drugo »traversato« v mesto z visokim stolpom — Pisto. Na tej tekmi nam je nagajal silen veter, ki je precej oviral nemoten potek. Proga v Pisti je dolga 1500 metrov, borba na njej pa je bila letos hujša z vetrom kakor z nasprotniki. Tudi tukaj sva z Jožetom »vlekla« skupno, za nama pa je bil najmočnejši znan Brashi iz Firence in potem še nič manj kakor 46 ostalih udeležencev. Zaradi neugodnega vremena jih je mnogo odstopilo, midva pa sva bila to pot nekoliko bolj narazen kakor v Fiumi.

To bi bilo kratko o »traversatah«, zdaj pa še nekaj mojih pripomb o državnem plavalnem prvenstvu konec junija v Triestu. Na teh tekmah je nastopilo mnogo mladih in lepo obitajajočih moči, od katerih so se nekatere prerinile tudi na najboljše mesta. Jaz sam sem nastopil na progi 400 metrov prosto ter plaval samo za mesto in dosegel čas 5:20.1. Za menoj je bil Nardi s 5:32.8, potem pa še štirje s časi pod šestimi minutami. Na progi 1500 m prosto je čisto prevladoval naš Močan od začetka do konca ter zmagal z lahko pred Brashijem (časa sta bila 21:17.8 in 22:34.5). Na kratki hrbtini progi je zmagal v elegantnem stilu večkratni prvak Italije Angeli, zelo zanimiva pa je bila borba na 200 m prsno, kjer je prišel do prvenstvenih časti še enkrat »stari« Bertetti iz Triesta. Nastopil je sicer v družbi samih mladih tekmecev in tudi našega Dvojaka ter si po 100 m priboril vodstvo in vztrajal kljub nevarni bližini Toffinija do konca. Dvojak se je tukaj plasil na tretje mesto s časom 3:10.4, medtem ko je Bertetti postavil sigurno znamko 2:58.8, Toffini kot drugi pa svoj najboljši čas 3:00.8.

Beseda o dekletih

H kraju še nekaj pripomb o ženskem prvenstvu v Benetkah. Ekipa so bile tukaj skoraj popolne, predvsem močna sestava tovarne čokolade Venchi Unica iz Torina ter društvo Triestina s svojimi prvakinjami. Brez presenečenja tudi to prvenstvo ni minilo. Med raznimi izidi mislim omeniti samo našo rojakinjo Dragušo Fine, ki je zmagala na 100 m prosto z 1:13.3 (to je zanjo slabo) pred simpatično klubsko tovariško Belais, ki pa ji bo bržkone še delala preglavice to sezono. Finčeva je nekoliko zaostala v stilu, zdi pa se, da že z lahko prihaja v staro formo. Na progi 200 m prsno je proti pričakovanju zmagala Derenzini iz Fiume nad Triestinko Precop, ki je bila dozdaj državna prvakinja. Tudi sicer je to prvenstvo bolj zadovoljilo kakor moško, ker na slednjem pač manjkalo marsikatega znanega imena, ki je zdaj v službi domovine. Zanimanje za plavalni sport je zadnjič v Italiji močno naraslo in listi posebej zmerom več prostora poleg nogometa tudi plavanju. Na domnevo, ki je tudi izšla v nekaterih listih, češ da bi jaz »vlekel« Močana in mu dajal tempo, pa je najbolj zgovorno odgovoril Jože sam, ki je v Torinu na podobni tekmi tudi zmagal brez moje družbe za 30 m pred znamenitim specialistom za te proge Signorijem. Ko zaključujem, obljubljam še drugo poročilo ob koncu druge tretjine plavalne sezone in vas prosim, da izročite moje in Jožetove pozdrave predvsem plavalcem in njihovim prijateljem.

Branko Žižek.

Pripis. Pravkar smo zasledili o našem mojstru in sodniku novo razveseljivo vest, ki spet znova potrjuje, da nikjer, kjer se pojavi, nima pravega tekmeča. Preteklo nedeljo je v Orti nastopil v prvi tekmi za prvenstvo na dolgih progah in je med 35 udeleženci spet brez težav zasedel prvo mesto pred Močanom, ki je to pot zaostal bolj kakor običajno. Proga je merila 2200 m in sta bila časa Žižka in Močana naslednja: 31:02.3 in 31:19.

Iz ponedeljskih listov

Tudi drugod okrog nas se preteklo nedeljo pridno gojili sporte. Evo, nekaterih pomembnejših dogodkov z one strani severne meje:

Graški železnice so ta dan gostovali v nogometni tekmi proti svojim poklicnim tovarišem v Mariboru ter pred 800 gledalci zmagali nad njimi s 3 : 2 (2 : 0). V Gradcu so imeli velik atletski miting za okrožno prvenstvo, na katerem so startali tudi nekateri atleti s Spodnje Štajerske. Med njimi so kar trije zasedli prva mesta, in sicer Perc iz Trbovelj v teku na 5000 m s časom 16:41.2, Orozy iz Maribora v skoku s palico do 3.30 in Gujznik iz Maribora v metu kladiva z znamko 41.94. Med ostalimi so na boljših mestih še: Peteršek iz Celja drugi na 200 m (25.1), Agrež iz Celja tretji na 800 m (2:10.5), Blažek iz Maribora in Antolga iz Celja drugi in tretji na 5000 m (17:05.1 in 17:40.6).

Na 16 km dolgi progi iz Zgornjih Hoč do Sv. Aneha je bila v nedeljo kolesarska dirka za gorsko prvenstvo štajerske, kjer so razen enega vsa vidnejša mesta zasedli

Spodnji Štajerci. Prvak je postal Jože Gregorič, ki vozi za mariborski klub »Edelweiss«, s časom 50:30.

V Erfurtu so bile v soboto in nedeljo plavalne tekme za nemško državno prvenstvo posamezniki — za moške in ženske. Med številnimi izidi, ki so brez dvoma pod vplivom sedanjih časov nekoliko manj zveneči kakor svoje čase na takih prireditvah, omenjamo naslednje: 100 m hrbtno Schröder 1:12, stafeta 4x200 m prosto Hellas Magdeburg 10:23.6, 400 m prosto dekleta Schäferkordt 5:54.4, 100 m prosto moški Schröder 1:01.9, 400 m prosto moški Lehmann 5:03.7 itd.

Sved Arne Andersson je v stockholmskem olimpijskem stadionu pred več desetstotimi gledalci uspešno porušil svetovni rekord v teku na 1500 m, vendar mu to ni uspelo. Dosegel je »samo« čas 3:48.8, ki pa je obenem tudi nov najboljši uspeh letošnje sezone v Evropi.

Tri nove najboljše evropske izide v lahki atletiki moramo zabeležiti iz zadnjih dni, in sicer dva iz Švedske, kjer sta Strandberg s časom 10.4 na 100 m in Boricson z znamko 54.10 v metu kladiva prekoračili vse dosedanje letošnje uspehe. Tretji najboljši evropski rezultat letošnje sezone pa je nemškega izvora, je pa bil dosežen prav tako v metu kladiva po zaslugi prvaka Karla Storch, ki je zalutal orodje v Kasslu do 56.57 m in tu tudi že prekosil prej omenjenega Šveda.

V Göteborgu se je teniški dvoboj med Švedsko in Dansko končal neodločeno 4 : 4.

Spodnje štajersko

Novi grobovi. V Mariboru sta umrla 66letni hlapec Janez Voršič in 58letni občinski delavec Peter Vavpotič. V Svečini je v 72. letu starosti preminula posestnica Neža Lorberjeva, roj. Sernko.

Delovno zborovanje mariborskega okrožnega vodstva. Na zadnjem delovnem zborovanju okrožnega vodstva, ki je bilo 9. julija, je govoril okrožni šolski vodja Rachele o »Nemškem stališču«. Nato je uradni vodja Lackner podal pregled o delu v zadnjem polletju in dal navodila za prihodnje tedne. Storjen je bil načrt za proslavo ob priliki predaje zastav sedmim odlikovanim krajevnim skupinam, ki bo 14. avgusta.

Poročili so se v Gornjem gradu Stanislav Milevec in Ana Sušnikova, Ivan Slapnik in Angela Podbevškova, Ivan Novak in Marija Ribičeva, Matej Zavolovek in Marija Pakjova. Na članovnem uradu v Vuzenju pa so se poročili čevljar Viktor Peruš in poljska delavka Marija Gvoznikova, Jakob Rudolf in Pavlina Mikličeva, poljski delavec Franc Krše in Jožefova Rudolfova, rovesnik Jože Nabernik in hišna pomočnica Marija Stražinskova, železničar Jožef Praportnik in hišna pomočnica Gabrijela Golobova, zidar Ivan Lavko in krojačica Marija Pavličeva.

Otroško slavlje v Radencih. Za prihod otroških voditeljic Hermine Glögglove in Grete Malschingerjeve je bilo v Radencih 11. julija otroško slavlje. Nad sto otrok je ob navzočnosti staršev izvajalo igre in tekmoval v športnih disciplinah. Za zaključek so otroke pogostili.

Plesni večer v Mariboru. Ob 25letnici odrskega udeleževanja je mariborska baletna mojstrica Suzana Ufertova priredila v dvorani Heimatbunda plesni večer, ki je po poročilu mariborskega dnevnika dobro uspel. V dveh letih svojega delovanja na mariborskem gledališču je Suzana Ufertova vzgojila sposoben plesni naraščaj, ki uspešno nastopa na mariborskem odru.

Nesreče. Konj je brcnil 47letnega hlapca Franca Vizjaka iz St. Lenarta v Slov. goricah in mu prizadelo zunanje in notranje poškodbe. — V Slatini-Radencih je padla po stopnicah 69letna vdova notarja Marija Borovska. Si zlomila roko v komolcu in izpahnila desnico. — 55letnemu lovcu Francu Arlu je neznan storilec prestrelil obe nogi. — Na cesti pri Račnem si je zlomil nogo 34letni Rudolf Lobnik iz Frama. — 17letna Hilda Felberjeva si je poškodovala pri padcu koleno. — S kolesa je padla in se potolkla po obrazu 8letna hčerka mizarskega pomočnika Zofia Zafošnikova. — 10letni Vincenc Jus iz Maribora je padel in dobil notranje poškodbe. Ponesrečence so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Kupujte svoje potrebščine pri naših oglaševalcih!

Mali oglasi

Hišni posli

dobijo službo

Kuharica

poštena in čista, ki opravi vsa hišna dela se sprejme k 2 osebam v dobro, stalno službo. Nastop po dogovoru. Plača 400 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 11827-1a

Pridno dekle

razumno, nad 18 let, za vsa dela se sprejme. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Vselej do gostilne«. 11827-1a

Vzgojiteljica

k deklet (dvoletno), štemo. Naslov: Stepi. Lj., Bobenkovca 7 (Vil-Milarna). 11832-1a

Zasluzek

Pet mladih fantov bi kakršnokoli zapolnite. — Pomožne na og. odd. Jutra pod »Marljivi«. 11831-2

Upokojenec

vesten, zanesljiv se za nadziranje gospodarskega dela sprejme. Pomožne na og. odd. Jutra pod »3000«. 11821-3

Pouk

Poučujem

razne jezike začetnike in spretnost hitro in prikladno. Ure po lažni. Enako poučujem stenografijo in trg. predmet. Prijava se od 8. do 10. od 14. do 16. ur. Turjaški trg 5. 11835-4

Prodaj

Pege in lišaj

Vam zanesljivo odstrani Albe krema. Drogerija KANC, Zidovska ulica 1. 11735-6

Mrčes

(uš, stence, bolne itd.) zanesljivo uniči »Toxin prašek«. Drogerija KANC, Zidovska ulica 1. 11737-6

Nizki ženski sandali

popolnoma novi, ružjavi, stranci se ugodno prodajo. Naslov v vseh posl. Jutra. 11817-6

Špansko olje

za sončenje Acetate radico La Toja. Generalno zastopstvo: Chemotechna, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10. 11599-6

Vrtno dežniko

stare blago, dobro ohranjeno, posipanje opore, več komadov, prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11836-6

Novi sportni vozček

priljubljen, material, prodaj. Ogledati od 8. do 12. Naslov v vseh posl. Jutra. 11828-6

Rjave čevlje št. 44

nizke, prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11836-6

Brezove metle

in dranje za lozje itd. dobje pri Gospodarski zvezi za Bled. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Vselej do gostilne«. 11840-6

115 km. zidakov

starih 5x35 cm. prodaj. Perko, Celovška 97. 11830-6

Kupim

prazne skatle od Mameleka in prazne steklenice, po najvišji ceni. B. Guštin, Vodnikov trg 2. 11367-7

Staro žimo

kupimo, plačamo od 30 do 50 lir za kg p. kvalitete. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Vselej do gostilne«. 11837-7

Vreče

ovčje, ovčje za ambalžo, stalno kupim. Podbevšek Filip. Ob. rška 4. Ljubljana VII. 11476-7

Odpadke

krojaške in šiviljske, kupujem. Hrenova ulica 8. 10096-7

Plačamo zelo dobro

za stare bicikle, bicikle, gumne motorne kolesa ter gume za motorna kolesa. Gvozdenc. Merkur, Puharjeva 6. 11843-7

Glasbila

Mali gramofon z 14 ploščami, prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11833-25

Izgubljeno

Damski telovnik je bil izgubljen v Ljubljani. Poslen najditelj naj ga oplaši proti nagradi v upravi Jutra. 11825-28

Zlato zapeljstvo

z vgrajenim zlatenim sen. izgubila v Gradšču, ker mi je nenadoma spomnila — prosim najditelja, da jo proti visoki nagradi vrne. Naslov v vseh posl. Jutra. 11834-28

Moško uro

sem izgubil v ponedeljek. Ker mi je drag spomin, najditelj naj jo vrne proti lepi nagradi v upravi Jutra. 11840-28

Stroj

Parilnica kompletna in sušilnica za lase za cca 80 m Exhaustor (ventilator za vroči zrak 90 cm premer s kurilnimi baterijami, regulatorjem za paro, kurilnimi in jarnimi cevmi). prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11810-29

Kupim kolo

za 12-letnega dečka. Naslov v vseh posl. Jutra. 11842-11

Več bicikljev

damskih in moških, najboljši, še zanke, zelo ugodno na prodaj. Sušarski, meh. delavnica, Blewelsova 13 (F. govce, levo dvorišče). 11844-11

Pohištvo

Več omar

za obleko in perilo, otomane, razne mize in drugo, prodaj. Trgovina »Oglede«, Mostni trg 3 (vhod skozi vežo). 11824-12

»Stanov. oprema«

zalogo pohištva, Ljubljana. Gradisce 4. Ugoden nakup razpoložljive. Ogledajte si zalogo! 11841-12

Posest

Kupim vilo ali hišo v ceni do 800.000 lir. Pomožne na og. odd. Jutra pod »334«. 11674-20

Novo hišo

komfortno, štiriposteljno, na Bežigradu, 6 minut od glavne postaje, prodaj. Rosne pomožne na og. odd. Jutra pod 1.000.000. 11837-20

Stanovanja

Iščem stanovanje komfortno, obstoječe iz 2-3 sob in kuhinje, najemna postrežba stvar. Nagrada L. 4000. — Stanovanje rabim za 1. VIII. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Takoj 999«. 11836-25a

Sobe išče

Prazno sobico v Siskli ali bližnji Siskli išče pošten, soliden mladenič. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Čez dan odločeno«. 11838-25a

Opremljeno sobo

nedaleč centra, seprano, to. da le pri mirni strani, 180 trgovski zastopnik. Pomožne na og. odd. Jutra pod »Štalen 66«. 11848-20a

In tako, dragi moji, je naša pravilica

pri kraju. Lahko si mislite, kakšno je bilo veselje na gradu, ko so se resili pečenj visokega zlobnega. Kraljevič je priredil veliko gostijo, na kateri si je lahko vsakdo privoščil, kar mu je srce poželelo. Tudi Aničin očka je bil med gosti in je s svojim debelim basom pomagal peti:

»Skratkeljna spodili smo, je konj sel čezenj — za slovo!

Hi, hi, ho, ho — nazaj ga več ne bo!»

Al Cine UNION

V kinu

proseguono grande successo le repliche del film se nadaljujejo z velikim uspehom reprize filma

LUX FILM PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA

PRESENTA IL NUOVO ASTRO DEL CINEMA